

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(4 – 10 серпня 2025 р.)

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади	3
Місьцеве самоврядування	10
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ	25
Центральні.....	25
Регіональні.....	62
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	68

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(04.08-10.08.2025 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник ***А. Березельський***

Відповідальна за випуск ***Н. Іванова***

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2025

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

04.08.2025

Національна соціальна сервісна служба України

<https://nssu.gov.ua/news/viktor-kantsurak-vziav-uchast-u-prezentatsii-rezultativ-opytuvannia-shchodo-potreb-i-vyklykiv-z-iakymy-stykaiutsia-vnutrishno-peremishcheni-osoby>

Віктор Канцурак взяв участь у презентації результатів опитування щодо потреб і викликів, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи

Перший заступник Голови Національної соціальної сервісної служби Віктор Канцурак взяв участь у презентації результатів опитування щодо потреб і викликів, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи та громадяни, які повертаються до місць свого проживання.

Опитування охоплює питання безпеки та евакуації, доступу до соціальної й психологічної допомоги, інтеграції, базових послуг і працевлаштування. Отримані результати є важливими для розроблення програм сталих рішень на підтримку ВПО.

Віктор Канцурак акцентував увагу на необхідності впровадження механізму державної субвенції для підготовки приміщень, у яких надаються соціальні послуги довготривалого догляду. Йдеться, зокрема, про створення осель підтриманого проживання, відділень стаціонарного догляду для людей старшого віку та осіб з інвалідністю, а також забезпечення відповідності таких закладів вимогам доступності та стандартам деінституалізації.

Розбудова мережі доступних і якісних соціальних послуг у громадах — ключова умова інтеграції ВПО та виконання Україною зобов'язань у межах євроінтеграційного курсу.

Дослідження проведено за ініціативи Управління Верховного комісара ООН у справах біженців та Офіс Омбудсмана України з прав людини.

04.08.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/armiia-vidnovlennia-vzhe-vydano-76-tysiach-napravlen-z-pochatku-roku>

«Армія відновлення»: Вже видано 76 тисяч направлень з початку року

У межах проекту «Армія відновлення» з початку року було видано 76 тисяч направлень для тимчасово безробітних українців та внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Для виплати заробітних плат було спрямовано 720 мільйонів гривень.

Учасники програми «Армія відновлення» залучені до виконання різноманітних завдань — від допомоги постраждалим від бойових дій до масштабних робіт із відновлення критично важливої інфраструктури та зведення оборонних споруд для Збройних сил України. Кожен регіон працює за власним планом, узгодженим з військовими адміністраціями.

Це більше, ніж просто тимчасова зайнятість — це можливість отримати нові знання, практичні навички та досвід у різних сферах. Оплата праці до 1,5 мінімальних заробітних плат, що на сьогодні еквівалентно 12 тисячам гривень за повний місяць роботи. Найпоширенішими напрямками робіт є:

- Забезпечення життєдіяльності постраждалих громадян та ВПО, надання допомоги маломобільним групам.
- Розвантаження, фасування та доставка гуманітарної допомоги.
- Надання соціальних послуг у місцях зосередження ВПО та постраждалих внаслідок бойових дій громадян.
- Допоміжні роботи для потреб ЗСУ.
- Розбір завалів, відновлення житлових будинків, розчищення автомобільних доріг та залізничних колій.
- Облаштування та укріплення блокпостів і фортифікацій.
- Будівництво захисних споруд та укріплення дамб.

Наразі суспільно корисні роботи проводяться в 19 регіонах України.

Лідерами серед них є:

1. Харківська область — 41 тис. направлень;
2. Донецька область — 32 тис. направлень;
3. Київська область — 31 тис. направлень.

Проект «Армія відновлення» відіграє важливу роль для України. Завдяки цій програмі учасники можуть працювати, підтримувати свої громади та зробити вагомий внесок у відбудову країни.

Як взяти участь у проекті?

Необхідно звернутися до будь-якого центру зайнятості та подати відповідну заявку. Після цього отримати направлення на роботу.

07.08.2025

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/domohospodarstva-u-pryfrontovyykh-rehionakh-otrymayut-dodatkovy-koshty-na-prokhozheniya-opalyvalnoho-sezonu>

Домогосподарства у прифронтових регіонах отримують додаткові кошти на проходження опалювального сезону

Міжнародні партнери виділяють понад три мільярди гривень для підтримки у прифронтових регіонах домогосподарств, які опалюють свої домівки твердим паливом час наступного опалювального сезону. Очікується,

що кошти будуть витрачені на закупівлю твердого палива, а кожна родина отримає на ці потреби в розмірі 19 тисяч 400 гривень.

Підтримку від іноземних держав обговорили під час робочої зустрічі заступниці керівника Офісу президента України Ірини Верещук, першої заступниці міністра соціальної політики, сім'ї та єдності Людмили Шемелинець та представників країн-донорів – США, ЄС, Німеччини, Великої Британії, Норвегії та Швейцарії.

«Завдяки фінансовій підтримці партнерів сотні тисяч вразливих громадян на прифронтових територіях зможуть пройти зиму з теплом у домівках. Донори пообіцяли майже 3,5 млрд гривень, які мають бути виплачені громадянам згідно з певними критеріями вразливості - по 19 400 гривень на одне домогосподарство за весь опалювальний сезон 2025 - 2026 років», – зазначила Ірина Верещук.

Своєю чергою перша заступниця міністра соціальної політики, сім'ї та єдності Людмила Шемелинець зазначила, що вже два роки поспіль Мінсоцполітики, за підтримки Агентства ООН у справах біженців (УВКБ ООН), виплачує додаткову підтримку родинам з числа отримувачів пільг та субсидій, які обігрівають своє житло дровами чи вугіллям.

«Вже два роки поспіль, за фінансової підтримки партнерів, додаткові кошти на тверде паливо отримали близько 500 тисяч домогосподарств. Загальна сума фінансування у 2024 - 2025 роках склала 3,24 млрд гривень. Це стало суттєвою допомогою для родин, які потребують додаткової підтримки та перебувають у складних життєвих обставинах. Однак, минулого року, через певні технічні труднощі частина родин не отримала виплати від УВКБ ООН. Щоб своєчасно забезпечити родини паливом, необхідно якомога швидше запуснути програми додаткової підтримки за рахунок донорів. Дякуємо партнерам за підтримку важливих ініціатив та допомогу для українських родин у прифронтових регіонах», – сказала Людмила Шемелинець.

Нагадаємо, на сайті Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України оприлюднено проєкт постанови щодо надання одноразової грошової допомоги населенню, що мешкає в прифронтових регіонах України, протягом опалювального сезону на придбання твердого пального побутового палива за кошти міжнародних партнерів.

Відповідно до проєкту, люди, що проживають у житлових будинках, житлових приміщеннях (житлових кімнатах), які опалюються твердим паливом, у 10-кілометровій зоні від державного кордону з РФ, або лінії зіткнення зможуть отримати по 19 400 гривень на одне домогосподарство одержувача за весь опалювальний сезон 2025/26. Мешканці 9 ти прифронтових регіонів поза межами 10 кілометрової зони також зможуть отримати відповідні кошти за умови відповідності окремим критеріям (фінансово-майнового стану, літній вік, сім'ї з дітьми тощо), визначеними партнерами.

04.08.2025

Міністерства розвитку громад та територій України

https://mindev.gov.ua/news/povidomlennia-pro-opryliudnennia-proiektu-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy_0608

Повідомлення про оприлюднення проєкту постанови Кабінету Міністрів України

«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 812»

1. Розробник:

Міністерство розвитку громад та територій України.

2. Стислий виклад змісту проєкту акта:

Проєкт акта розроблено, з метою посилення ефективності діяльності Рад з питань внутрішньо переміщених осіб (далі – Ради ВПО) для реагування на виклики, з якими стикаються Ради ВПО при виконанні покладених на них завдань, врахування громадської думки під час прийняття рішень органами виконавчої влади та місцевого самоврядування через удосконалення механізму їх функціонування.

Проєктом акта передбачається:

- доповнити рекомендацію, що Ради ВПО створюються за ініціативою внутрішньо переміщених осіб, які проживають в громаді, якщо їхня частка складає понад 3% від кількості місцевого населення;
- посилити координацію із створення Рад ВПО через організацію щорічних спільних зустрічей їх голів та інформування Мінрозвитку, в тому числі, про стан створення Рад ВПО;
- удосконалити умови щодо кількісного та якісного складу Рад ВПО та залученості ВПО;
- уточнення підстав та порядку внесення змін до складу Ради ВПО;
- зобов'язати щодо інформування про діяльність Рад ВПО на офіційних вебсайтах органів, при яких вони утворені;
- посилення взаємодії через розгляд пропозицій та зауважень, участь в підготовці проєктів нормативно-правових актів, розробником яких є органи, які утворили Ради.

3. Спосіб оприлюднення проєкту акта:

Проєкт акта, пояснювальну записку та порівняльну таблицю розміщено на офіційному вебсайті Мінрозвитку (www.mtu.gov.ua).

4. Строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань:

Зауваження та пропозиції приймаються протягом 15 днів з дня оприлюднення на адреси: www.mtu.gov.ua; miu.sarapina@gmail.com

10.08.2025

Міністерства розвитку громад та територій України

**[https://mindev.gov.ua/news/rezultaty-roboty-prohramy-ievidnovlennia-
stanom-na-01-lypnia-2025](https://mindev.gov.ua/news/rezultaty-roboty-prohramy-ievidnovlennia-
stanom-na-01-lypnia-2025)**

Результати роботи програми «Відновлення станом на 01 липня 2025

Державна програма компенсацій «Відновлення» активно продовжує свою роботу. У її рамках українці вже понад 2 роки отримують виплати для проведення ремонтів пошкодженого внаслідок російської агресії житла, або ж для придбання нової оселі на заміну зруйнованій.

Станом на 01 липня компенсації отримали:

- За пошкоджене житло – понад 97 тисяч українців на загальну суму понад 9,7 мільярда гривень. Загальна кількість поданих заяв за весь час – 160 575.

Цей тип компенсацій включає дві категорії – виплати за дрібні (категорія А) та капітальні ремонти (категорія В). За ними середні суми компенсацій склали 72 000 гривень та 341 800 гривень відповідно.

Нагадаємо, компенсації реалізуються в рамках проекту Світового Банку «Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)».

- За знищене житло — понад 21 тисяч українців отримали житлові сертифікати для придбання житла замість знищеного на загальну суму 31,1 мільярда гривень. Загальна кількість поданих заяв за весь час – 57 527.

При цьому вже придбали нове житло майже 12 тисяч громадян. З них понад 6 тисяч – внутрішньо переміщені особи. На напрямок компенсацій для ВПО, на початку цього року, Уряд окремо перерозподілив 15 мільярдів гривень.

Також тривають виплати для відбудови на власній ділянці. Вони стартували на початку цього року. 580 громадян вже отримали кошти першого траншу на загальну суму 713,6 млн гривень.

Нагадаємо, ці компенсації є частиною проекту “HOME”, який реалізує Банк розвитку Ради Європи.

Сервіс «Відновлення та Реєстр пошкодженого і знищеного майна» реалізуються Міністерством розвитку громад та територій України та Міністерством цифрової трансформації України у межах проекту “Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості” (UK DIGIT), що виконується Фондом Євразія та фінансується UK Dev. Партнер проекту – Фонд Східна Європа.

06.08.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/vidviduvannya-tranzitnih-centriv-dlya-vpo-na-dnipropetrovshchini

Відвідування транзитних центрів для ВПО на Дніпропетровщині

У межах посилення координації зусиль щодо забезпечення гідних умов перебування внутрішньо переміщених осіб, працівники Представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Дніпропетровській області спільно з Гуманітарною місією «Проліска» м. Дніпро здійснили робочий візит до двох транзитних центрів, які функціонують на території Дніпропетровської області.

Під час візиту відбулися зустрічі з керівництвом центрів, а також відповідальними особами, залученими до організації життєдіяльності переселенців.

Сторони обговорили широкий спектр питань, зокрема:

- умови проживання та харчування ВПО;
- надання медичної, психологічної та соціальної допомоги;
- забезпечення гуманітарною допомогою;
- доступ до освіти та працевлаштування;
- проблеми, що виникають у процесі координації між органами влади та гуманітарними організаціями.

Особливу увагу приділили обговоренню актуальних викликів, з якими стикаються центри в умовах зростання кількості переселенців, а також пошуку ефективних рішень для їх оперативного вирішення.

Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Дніпропетровській області висловлює вдячність працівникам центрів за віддану працю та підкреслює свою готовність до подальшої співпраці задля покращення умов для всіх внутрішньо переміщених осіб.

08.08.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoring-kropivnickogo-psihonevrologichnogo-internatu-z-geriatrichnim-viddilennyam

Моніторинг Кропивницького психоневрологічного інтернату

Для виконання функцій національного превентивного механізму моніторинговою групою у складі представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Кіровоградській області, головних спеціалістів Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, спільно з

громадськими моніторами, відвідали Кропивницький психоневрологічний інтернат з геріатричним відділенням (далі – Інтернат).

Під час відвідування перевірялися умови перебування підопічних, дотримання їхніх прав, а також рівень надання медичних та соціальних послуг.

Кропивницький ПНІ є стаціонарною соціально-медичною установою, призначеною для постійного проживання громадян з психоневрологічними захворюваннями, які потребують стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування.

Інтернат має 8 житлових корпусів для проживання підопічних інтернату та господарчі споруди (банно-пральний комплекс, столярна майстерня, швейна майстерня).

Заклад розрахований на проживання 283 ліжокмісць. На день відвідування в Інтернаті перебувало 271 осіб, з них: 114 осіб перебувають в геріатричному відділенні, 157 – в психоневрологічному відділенні, 57 осіб ВПО.

Підопічні інтернату відповідно до встановлених норм забезпечуються одягом, взуттям, постільною білизною. Для мешканців організовано чотириразове харчування, у тому числі й дієтичне. Підопічні установи отримують цілодобове медичне обслуговування.

За час попереднього відвідування проведено ремонт покрівлі корпусу №5, заміна вікон, оновлення душових кімнат, вбиралень, встановлення альтанок на подвір'ї, облаштовано укриття.

Водночас під час відвідування групою НПМ виявлено недоліки, що призводять до порушення прав підопічних. Зокрема, зафіксовано порушення таких прав:

- на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (перенаселення в житлових кімнатах відділення №6; неповне забезпечення твердим інвентарем);

- на охорону здоров'я та медичну допомогу (медичними працівниками не складаються довідки про фіксацію тілесних ушкоджень та не заповнюється журнал реєстрації випадків виявлення у вихованців/підопічних інтернатних закладів/установ тілесних ушкоджень);

- на приватність (у деяких туалетних приміщеннях відсутні двері або перегородки в кабінках).

За результатами моніторингового відвідування готується звіт з рекомендаціями, який буде надісланий до відповідних органів влади для вжиття заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень та недоліків.

08.08.2025

Міністерство освіти і науки України

<https://mon.gov.ua/news/zatverdzheno-zminy-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-navchannia-ditei-za-kordonom>

Затверджено зміни до Типової освітньої програми для навчання дітей за кордоном

Міністерство освіти і науки затвердило зміни до Типової освітньої програми, яка передбачає вивчення українознавчого компонента для дітей, що проживають за кордоном і відвідують місцеві школи.

Відтепер діти за кордоном зможуть вивчати не лише предмети українознавчого компонента, а й інші навчальні дисципліни. Зміни, внесені до програми, нададуть учням і ученицям можливість, окрім обов'язкових предметів українознавчого компонента, обирати додаткові дисципліни відповідно до власних освітніх потреб — наприклад, для підготовки до НМТ. Це можуть бути математика, фізика, англійська мова або інші предмети.

Також Типова освітня програма містить:

- перелік предметів й інтегрованих курсів навчального плану типових освітніх програм України, вивчення яких не передбачено навчальними планами закордонних закладів освіти;
- рекомендований розподіл кількості навчальних годин на тиждень для вивчення предметів навчального плану;
- вимоги до осіб, які можуть здобувати освіту відповідно до цієї програми;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Українознавчий компонент — це скорочена освітня програма для українських школярів, які тимчасово перебувають за кордоном. Вона дає змогу зменшити навчальне навантаження та зберегти зв'язок з українською системою освіти.

Місцеве самоврядування

07.08.2025

Харківська обласна військова адміністрація

<https://kharkivoda.gov.ua/news/132378>

«Зосереджуємо зусилля на евакуації та підготовці до осінньо-зимового періоду», - Олег Синєгубов

Низку питань щодо роботи міжнародних гуманітарних організацій та благодійних фондів під час осінньо-зимового періоду розглянули в ході зустрічі начальника Харківської ОВА Олега Синєгубова з представниками УКГС ООН.

На Харківщині триває підготовка до опалювального сезону. Один із пріоритетних напрямків – диференціація систем опалення. Мова йде про забезпечення населених пунктів регіону, об'єктів медичної та соціальної інфраструктури модульними твердопаливними котельнями. Ще один важливий напрямок – забезпечення соціально вразливих мешканців прифронтових і прикордонних територій паливною деревиною. За попередніми підрахунками, в області близько 65 тисяч домогосподарств потребують дров або коштів для їх придбання.

«Пріоритетними залишаються завдання із забезпечення цивільного населення паливною деревиною, диференціація систем опалення та електропостачання. Окремий важливий напрям роботи – покращення умов в місцях тимчасового проживання з урахуванням принципів безбар'єрності. З урахуванням безпекової ситуації, є імовірність розширення зони обов'язкової евакуації цивільного населення. В першу чергу – маломобільних осіб та родин з дітьми. Продовжуємо роботу в координації, аби ефективно розподіляти ресурси», - зазначив Олег Синегубов.

Команда УКГС ООН продовжує роботу в напрямках підтримки та допомоги соціально вразливим групам населення на прифронтових територіях, долучаються до заходів з евакуації, підтримують внутрішньо переміщених осіб, та долучаються до усунення наслідків російських атак.

«Робота з евакуації цивільного населення налагоджена та відпрацьована. Наші команди готові реагувати на додаткові виклики. Наразі розробляємо нові підходи та програми для довгострокових проєктів підтримки маломобільних осіб з числа ВПО», - зазначив Координатор системи ООН і Гуманітарний координатор Матіас Шмале.

08.08.2025

Вінницька міська рада

<https://vmr.gov.ua/vinnychany-vazhlyvi-do-dnia-nezalezhnosti-vinnytska-miska-rada-rozpochala-vydachu-produktovykh-naboriv-malozakhyshchenym-meshkantsiam-hromady>

Вінничани важливі. До Дня Незалежності Вінницька міська рада розпочала видачу продуктових наборів малозахищеним мешканцям громади

Сьогодні, 8 серпня, стартувала видача продуктових наборів – соціальної підтримки для окремих категорій громадян Вінницької громади до Дня Незалежності України. Організовує роздачу пакунків департамент соціальної політики Вінницької міської ради у співпраці з Міжрегіональним координаційним гуманітарним штабом. Протягом серпня таких видадуть 20 тисяч.

«Відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради традиційно підтримуємо мешканців Вінницької громади до загальнодержавних свят.

Цього разу продуктові набори видаємо до Дня Незалежності України окремим малозахищеним верствам населення. 20 тисяч пакунків з продуктами отримають сім'ї, які є членами Вінницької громади або зареєстрованими тут ВПО, та стоять у нас на обліку як ті, що потребують додаткової підтримки», – розповіла директорка департаменту соціальної політики міськради Валентина Войткова.

Продуктові набори видають за декількома адресами та у різні дні, щоб уникнути черг. Таку допомогу отримують: родини полеглих, безвісти зниклих, полонених Захисників і Захисниць, сім'ї оборонців, що зараз перебувають на службі, малозабезпечені, багатодітні родини, самотні матері, ті, хто виховують дітей з інвалідністю, а також люди у складних життєвих обставинах, ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС, члени ВМТГ, які постраждали від ракетних та дронів атак по території громади, люди старшого віку, які перебувають на обліку у Вінницькому міському територіальному центрі соціального обслуговування. А також – внутрішньо переміщені особи, які зареєструвалися у Вінницькій громаді після 1 січня 2025 року.

«Наголошую на тому, що людей запрошують у телефонному режимі наші фахівці. Не потрібно хвилюватися, поступово кожний із визначених категорій отримає свій продуктовий набір. Ніхто не залишиться поза увагою», – наголошує Валентина Войткова.

Багатодітні родини, які виховують до трьох дітей, отримують один продуктовий набір. Сім'ї з 4-5 дітьми – два продуктових набори, понад шість дітей – три таких пакунки.

06.08.2025

Сумська міська рада

<https://dszn.smr.gov.ua/pidtrymka-vpo-obgovoryuyemo-shlyahy-profesijnoyi-realizatsiyi/>

Підтримка ВПО: обговорюємо шляхи професійної реалізації

До діалогу з переселенцями долучилися фахівці Сумської філії Сумського обласного центру зайнятості, Державного навчального закладу «Сумський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості» та громадської організації «Ліга сучасних жінок».

Під час зустрічі присутніх ознайомили з повним спектром послуг служби зайнятості:

- можливостями працевлаштування;
- професійного навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- започаткування власної справи з можливістю отримати мікрогрант у розмірі від 50 до 250 тисяч гривень;
- оформлення ваучера на навчання для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці.

Крім того, учасникам презентували актуальні вакансії у громаді та надали контактні дані фахівців центрів зайнятості. Протягом зустрічі кожен мав змогу поставити свої питання та отримати індивідуальні консультації.

Представники ГО «Ліга сучасних жінок» анонсували новий проєкт професійно-технічного навчання для мешканців Сумської міської територіальної громади. Присутнім запропонували безкоштовні навчальні курси за напрямками:

- кондитер;
- масажист;
- графічний дизайнер;
- бариста.

Реєстрація триває до 10 серпня 2025 року включно.

Детальна інформація та посилання на реєстрацію доступні тут: <https://drive.google.com/file/d/1JmWeRNMzMZEvu2yT2kVn7LooINFwch7F/view>.

Завдяки таким заходам ВПО отримують не лише необхідну інформацію, а й реальні можливості для працевлаштування, навчання та впевненого старту на новому місці проживання.

05.08.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/143654>

Понад 32 млн грн – на підтримку роботодавців: як служба зайнятості сприяє працевлаштуванню на Львівщині

Підтримку надали за створення нових робочих місць, працевлаштування безробітних, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, молоді та людей з інвалідністю.

Щодня фахівці Львівської обласної служби зайнятості скеровують клієнтів на професійне навчання, перенавчання або підвищення кваліфікації, долучаються до організації громадських і суспільно корисних робіт, видають ваучери, гранти або мікрогранти, а ще – надають фінансову підтримку працедавцям за забезпечення роботою людей певних категорій. Загалом у першому півріччі цього року працедавцям за компенсаційними програмами відшкодували 32,2 млн грн.

Зокрема 555 суб'єктам малого бізнесу цьогоріч виплатили компенсацію фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування на нові робочі місця за скеруванням центру зайнятості 877 зареєстрованих безробітних. Сума повернених коштів – 13,9 млн грн.

Станом на 1 липня 81 роботодавцю компенсовані фактичні витрати на загальну суму 1,8 млн грн у розмірі єдиного внеску за працевлаштування 86 безробітних, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню.

Відшкодування у розмірі 50% фактичних витрат на оплату праці (але не більше розміру мінімальної заробітної плати) отримали 47 суб'єктів господарської діяльності за працевлаштування 52 безробітних, зокрема людей з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, учасників бойових дій, осіб, яким до настання права на пенсію за віком залишилося не більше 5 років. На їхні рахунки від служби зайнятості надійшло 0,4 млн грн.

Програмою компенсації, що надається у розмірі 50% мінімальної зарплати, у січні-червні поточного року скористалися 76 роботодавців, які забезпечили роботою 84 безробітних віком до 25 років, що сумарно мають страховий стаж не більше 12 місяців, осіб віком до 35 років – на перше робоче місце, а також звільнених зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби – на перше робоче місце після такого звільнення. За цією програмою служба зайнятості повернула суб'єктам господарювання 1,6 млн грн.

Також у першому півріччі цього року витрати з оплати праці надійшли 201 працедавцю, котрий у період дії воєнного часу забезпечив роботою 265 вимушено переміщених осіб. Ця програма профінансована на 6,5 млн грн.

Ще одна компенсація передбачена для працедавців за умови працевлаштування ними за направленням центру зайнятості зареєстрованих безробітних з-поміж внутрішньо переміщених осіб на умовах строкових трудових договорів і збереження гарантій зайнятості таких працівників упродовж періоду, що перевищує тривалість виплат у 2 рази. Такий механізм використали у першому півріччі 47 фірм і компаній області, які забезпечили роботою 50 ВПО і зекономили 2,3 млн грн.

Окрім того, обласна служба зайнятості компенсувала 5,7 млн грн 61 працедавцю за облаштування робочих місць для 69 людей з інвалідністю.

08.08.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/143913>

На Львівщині обговорили реалізацію постанови № 616 щодо компенсацій за розміщення внутрішньо переміщених осіб

170 учасників взяли участь в онлайн-наradі з питань функціонування місць тимчасового проживання. Йшлося про супровід, евакуацію, реабілітацію, а також механізм реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2025 року № 616 «Деякі питання надання державної підтримки щодо розміщення внутрішньо переміщених осіб». Захід організував Координаційний центр підтримки цивільного населення при Львівській ОВА.

Серед учасників — представники громадських організацій, керівники місць тимчасового проживання, закладів професійно-технічної освіти, підрозділів соціального захисту та департаменту освіти і науки Львівської ОВА.

Начальниця Головного управління Галина Недзельська повідомила, що станом на сьогодні 29 установ та організацій подали пакети документів до сервісних центрів і ще дві — через вебпортал Пенсійного фонду України для призначення компенсації за комунальні послуги, надані ВПО.

Заступниця начальника Головного управління Фонду області Наталія Лужецька продемонструвала, як подати таку заяву онлайн на отримання компенсації за спожиті комунальні послуги суб'єктам господарювання, які розмістили ВПО, а також надала роз'яснення щодо правильного заповнення документів.

У разі виникнення будь-яких запитань можна звернутись до Головного управління ПФУ у Львівській області. Контакти на сторінці Головного управління Пенсійного фонду України у Львівській області та на сайті Пенсійного фонду України: <https://www.pfu.gov.ua/lv/golovne-upravlinnya-pensijnogo-fondu-ukrayiny-u-lvivskij-oblasti/>

За словами т.в.о. директорки департаменту соціального захисту населення Львівської ОВА Тетяни Крут, у межах постанови № 616 від 97 закладів, підприємств, установ, організацій та ФОПів подали заявки на компенсацію на загальну суму понад 36,5 млн грн. Станом на 1 серпня профінансували 36,23 млн грн, понад 1,2 млн грн повернули через виявлені помилки в розрахунках, а 292 тис. грн залишаються невикористаними через відсутність рахунків у деяких організацій.

Під час зустрічі також нагадали, що громадська організація «Птаха України» у межах проєкту «Медико-психологічна допомога» продовжує підтримувати евакуйованих осіб, зокрема надає психологічну допомогу та супровід соціальним таксі до місць проживання.

«У КЦ районів з квітня-липень звернулися 3093 особи (головні звернення: гуманітарна та медична допомога, юридичні консультації та роз'яснення, психологічна підтримка, скерування до служб та ГО), отримали 5670 видів послуг», — зазначила координаторка ККЦ, радниця начальника Львівської ОВА Галина Бордун.

09.08.2025

Дніпровська міська рада

<https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/75596/mi-virishili-pidtrimati-tih-hto-zalishiv-use-i-pochinae-zhittya-z-nulya>

«Ми вирішили підтримати тих, хто залишив усе і починає життя з нуля», - директорка благодійного фонду про фестиваль «Дніпро. Всі свої»

У Дніпрі пройшов масштабний благодійний фестиваль «Дніпро. Всі свої». Його мета - підтримка внутрішньо переміщених осіб, сімей, у яких є люди з інвалідністю.

«Ми хочемо об'єднати дніпрян та людей, які вимушені були залишити свої рідні домівки через окупацію чи обстріли. Дніпро щиро приймає всіх, хто потребує допомоги, захисту і підтримки. Ми раді, що такий масштабний захід відбувається в нашому місті. І одна з головних цілей — зібрати кошти на підтримку родин переселенців, у яких є люди з інвалідністю», - наголосив начальник управління ветеранської політики Дніпровської міської ради Антон Малий.

Протягом дня у парку Шевченка працювали ярмарки, майстер-класи, відбулися творчі виступи, зокрема, інклюзивних колективів. Долучилася до фестивалю і директорка благодійного фонду «Помагаєм» Марина Передерій.

«Ми хотіли б зібрати мільйон гривень для родин переселенців, у яких є люди або діти з інвалідністю. Наш фонд працює вже 16 років, допомагаючи людям, які опинилися в складних життєвих обставинах. У нас є шелтер, гуманітарний хаб у Дніпрі, ми активно працюємо на прифронтових територіях. Дніпропетровщина прийняла понад пів мільйона переселенців, і багато з них досі потребують підтримки. Окрім збору коштів, ми ставимо перед собою велику мету — інтеграцію та соціалізацію цих людей. Ми створили локації «місце сили і підтримки», «алея можливостей», провели майстер-класи та організували простір, де можна просто обійняти один одного і сказати слова підтримки», - розповіла вона.

До фестивалю долучилося понад 40 підприємців, серед них і виробники крафтових товарів. Катерина Єременко, засновниця бренду крафтових сирів, поділилася своїми враженнями:

«Я давно співпрацюю з фондом «Помагаєм», тож як тільки дізналася про захід, одразу вирішила взяти участь. Ми підготували авторські делікатеси, які можна придбати на ярмарку, і тим самим підтримати збір коштів. Тут дуже тепла атмосфера, і я впевнена, що багато людей сьогодні відгукнеться на цю добру справу».

09.08.2025

Дніпровська міська рада

<https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/75608/personal-zavzhdi-cikavitsya-yak-ti-pochuvaeshsya-e-rozvagi-ya-duzhe-vdyachna-za-taku-turbotu-pidopichna-centru-pidtrimki-veteraniv-praci-ta-gromadyan-pohilogo-viku-v-dnipri>

«Персонал завжди цікавиться, як ти почуваєшся. Є розваги. Я дуже вдячна за таку турботу», - підопічна Центру підтримки ветеранів праці та громадян похилого віку в Дніпрі

У Дніпрі працює Центр підтримки ветеранів праці та громадян похилого віку «Милосердя» (вул. Юрія Магалецького, 10). Він призначений для самотніх мешканців Дніпра похилого віку, ветеранів праці та осіб з інвалідністю, які потребують догляду, побутового та медичного

обслуговування. Послуги підтриманого проживання тут надають безоплатно. З початку повномасштабного вторгнення заклад також приймає внутрішньо переміщених осіб відповідної категорії.

У «Милосерді» мешкають 36 людей, з них 18 — ВПО. Підопічні забезпечені житлом, одягом, взуттям, предметами побуту, чотириразовим харчуванням, цілодобовим медичним супроводом, а також мають можливість брати участь у культурних та спортивно-оздоровчих заходах.

«Я зі Слов'янська, живу тут близько чотирьох років. Нас годують, доглядають, прибирають у кімнатах. Персонал завжди цікавиться, як ти почуваєшся. Є книги, розваги, нещодавно ми відвідували концерт — я навіть танцювала. Дуже вдячна за таку турботу і увагу до нас», — розповіла підопічна центру пані Тамара Денисова.

Старша медична сестра Наталія Гук розповіла, що головний пріоритет закладу — комфорт і турбота про підопічних.

«Ми надаємо весь необхідний побутовий та медичний супровід, а також організовуємо культурні та спортивно-оздоровчі заходи. З початку війни прихистили й частину внутрішньо переміщених осіб», - каже вона.

«Ми оцінили умови проживання, медичне обслуговування, соціальні та культурні програми, рівень безпеки і роботу персоналу. Житлові умови — на високому рівні, чисто, затишно, харчування різноманітне. Персонал професійний і працює цілодобово, інфраструктура доступна для людей з інвалідністю. Є охорона», — зазначила начальниця управління соціального захисту департаменту соціальної політики Дніпровської міськради Ірина Максименко під час чергування по місту 10 серпня.

На території центру функціонує найпростіше укриття, розраховане на 80 осіб. Воно обладнане місцями для сидіння і лежання, у тому числі для лежачих пацієнтів, електро- та аварійним освітленням, системами вентиляції, водопроводом і каналізацією. Також є запаси питної й технічної води, аптечка, шанцевий інструмент і вогнегасники.

08.08.2025

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/v-oblderzhadministratsii-vidbulasia-spilna-narada-z-predstavnykamy-upravlinnia-oon-z-koordynatsii-humanitarnykh-sprav-ocha-za-uchasti-mizhnarodnykh-ta-natsionalnykh-orhanizatsii>

Відбулася спільна нарада з представниками «Управління ООН з координації гуманітарних справ» (ОСНА) за участі міжнародних та національних організацій

Допомога внутрішньо переміщеним особам та місцевим жителям, які зазнали втрат через російську агресію, – серед основних напрямів співпраці обласної державної адміністрації з міжнародними та національними партнерами. Про це йшлося під час зустрічі заступниці голови ОДА Крістіни

Торган з представниками Управління ООН з координації гуманітарних справ (ОСНА) за участі міжнародних та національних благодійних організацій. Разом з представниками структурних підрозділів ОДА обговорили подальші кроки в напрямі підтримки цивільного населення, що постраждало від війни.

Завдяки підтримці гуманітарних партнерів допомогу вже отримали:

- 5 тисяч внутрішньо переміщених людей;
- 2 тисячі місцевих мешканців.

У межах кризового реагування від УВКБ ООН:

- надано будівельні матеріали для швидкого ремонту пошкодженого житла;
- здійснюється багатоцільова грошова допомога евакуйованим та постраждалим.

На Прикарпатті зареєстровано близько 110 000 ВПО, з яких 700 – новоприбулі лише в липні.

В області функціонує 60 місць тимчасового проживання:

- 36 – комунальної власності,
- 17 – приватної,
- 7 – державної власності.

Також працює 8 інтернатних закладів.

07.08.2025

Тернопільська обласна військова адміністрація

<https://oda.te.gov.ua/news/viacheslav-nehoda-zustrivsia-z-aktivom-husiatynskoi-hromady>

В'ячеслав Негода зустрівся з активом Гусятинської громади

Під час робочої поїздки в Гусятинську громаду В'ячеслав Негода зустрівся з активом селища, представниками місцевої влади, соціальних служб, ветеранських організацій та бізнесу.

Разом із головою громади Степаном Карпом обговорили першочергові питання, з якими стикаються мешканці: підтримка ветеранів, допомога родинам військових, робота з ВПО, доступність послуг.

Громади — це основа нашої економіки, адміністративного устрою і якісних послуг для людей. Те, що ми бачимо сьогодні у таких громадах, як Гусятинська, — це результат реформи децентралізації, яку ми колись почали разом. Тернопільщина демонструє, що здатна формувати спроможні громади, які беруть на себе відповідальність і знаходять рішення для подолання викликів у воєнний час.

Особливу увагу приділили ветеранській політиці. У громаді зареєстровано понад 230 ветеранів різних категорій. Водночас супровід забезпечує лише один фахівець. Обговорили потребу у створенні спеціального простору для роботи з ветеранами та залученні для цього додаткових ресурсів, зокрема з обласного бюджету.

Порушили також питання внутрішньо переміщених осіб. У громаді проживає близько 900 ВПО — для них організоване тимчасове житло та соціальний супровід. Важливу роль у цьому відіграє ЦНАП. Тут надають широкий спектр послуг, серед найбільш затребуваних — реєстрація місця проживання, оформлення довідок та пільг для ВПО, а також послуги з земельних питань.

Водночас у громаді є напрями, які потребують додаткової уваги. Згідно з регіональним аналітичним оглядом, Гусятинська громада посідає 21-шу позицію серед територіальних громад області. Показники у сфері планування розвитку, енергоефективності чи якості адмінпослуг варто поступово покращувати — і громада має для цього необхідні ресурси.

Сьогодні, попри виклики війни, українські громади залишаються об'єднаними навколо спільної мети — досягнення перемоги й справедливого миру. Ми вже багато років даємо відсіч агресору, і наша сила — у згуртованості та відповідальності.

Бізнес, громадськість і місцева влада в Гусятині показують приклад того, як потрібно працювати задля розвитку і підтримки людей. Спільно ми здолаємо будь-які труднощі.

05.08.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/provodymo-konsultatyvni-zustrichi-z-meshkantsiamy-donechchyny-v-humanitarnykh-khabakh-u-riznykh-rehionakh-ukrainy-5-08>

Проводимо консультативні зустрічі з мешканцями Донецчини в гуманітарних хабах у різних регіонах України

Фахівці Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області продовжують надавати консультації та соціальні послуги громадянам, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, у різних регіонах країни.

Упродовж минулого тижня відбулися зустрічі для мешканців:

- Маріупольської міської територіальної громади — у Центрі підтримки переселенців «ЯМаріуполь» у м. Львів та м. Полтава;
- Бахмутської міської територіальної громади — в осередку підтримки мешканців «З Бахмутом у серці» в м. Дніпро;
- Торецької територіальної громади — у Гуманітарному центрі «З Торецьком у серці» в м. Черкаси.

У режимі відеоконференції проведено зустрічі для мешканців:

- Мар'їнської міської територіальної громади — у м. Павлоград та м. Жовті Води;
- Маріупольської міської територіальної громади — у Центрі підтримки переселенців «ЯМаріуполь» у м. м. Запоріжжя,

Хмельницький, Івано-Франківськ, Калуш, Тернопіль, Чернівці, Ужгород, Рівне та Житомир;

- Покровської міської територіальної громади — у гуманітарному хабі «Єднання» у м. м. Шептицький, Хуст та Чернівці.

Мешканцям надано роз'яснення щодо призначення та перерахунку пенсій, нарахування субсидій та пільг на житлово-комунальні послуги, страхових та соціальних виплат, а також можливостей користування вебпорталом Пенсійного фонду України. Особливу увагу приділено питанням страхового стажу, отримання субсидії на оренду житла внутрішньо переміщеним особам, оцифрування документів про трудову діяльність.

Відвідувачам хабів надано практичну допомогу в опануванні електронних сервісів вебпорталу е-послуг ПФУ <https://portal.pfu.gov.ua>.

Детальніше про субсидію на оренду житла для внутрішньо переміщених осіб дізнавайтесь у відеороз'ясненні <https://t1p.de/ixi44>.

08.08.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/meshkantsiam-pryfrontovoi-terytorii-nadavatymut-hroshovu-dopomohu-na-opalennia>

Мешканцям прифронтової території надаватимуть грошову допомогу на опалення

8 серпня відбулася онлайн-нарада щодо координації надання допомоги домогосподарствам на прифронтових територіях для сталого проходження зимового періоду 2025-2026 років. Захід відбувся під головуванням Заступника Керівника Офісу Президента України Ірини Верещук.

Участь у заході взяв заступник голови Донецької облдержадміністрації Олександр Шевченко, а також керівники відповідних структурних підрозділів облдержадміністрації.

Під час обговорення увагу зосередили на основних критеріях механізму надання грошової допомоги домогосподарствам, які проживають на прифронтових територіях.

Передбачається, що грошову допомогу в розмірі 19 400 гривень на одне домогосподарство за весь опалювальний сезон надаватимуть Управління Верховного комісара ООН у справах біженців та інші гуманітарні організації.

Грошова допомога на опалення буде надаватися одержувачам, які:

- проживають в територіальних громадах у межах 10-кілометрової зони від державного кордону з РФ або лінії зіткнення;
- проживають у територіальних громадах на решті територій прифронтових регіонів - за умови відповідності критеріям, визначеним міжнародними партнерами.

Окремо розглянули етапність формування списків отримувачів, порядок виплат та передачі інформації до Пенсійного фонду України для подальшої

верифікації. Особливу увагу приділено координації дій на місцях та взаємодії з міжнародними партнерами, аби мешканці прифронтових громад своєчасно отримали необхідну підтримку.

Надання своєчасної допомоги у забезпеченні опалення є ключовим фактором для підтримки мешканців прифронтових територій. Це дозволить їм зберегти тепло і безпеку в оселях під час складного зимового періоду та покращить якість їхнього життя в непростих умовах.

05.08.2025

Полтавська обласна військова адміністрація

<https://poda.gov.ua/news/232417>

До пансіонату на Полтавищині евакуювали внутрішньо переміщених осіб

Попри четвертий рік війни питання евакуації людей із прифронтових областей, на жаль, не втрачає актуальності. Втратити дім через ворога, рятуватись від небезпеки – все це випробування для кожного. Але коли мова йде про людей з інвалідністю та осіб похилого віку, які потребують постійного стороннього догляду, зміна місця проживання та оточення, яке про те попіклується стає справжнім викликом.

Сьогодні Горбанівський геріатричний пансіонат прийняв внутрішньо переміщених осіб, евакуйованих з небезпечних районів. Органами соціального захисту забезпечено відповідний супровід: оформлення документів, встановлення статусів та довідок ВПО.

«Наразі це сьома організована кампанія по прийому централізовано переміщених осіб. Попередньо, у співпраці з партнерами з Товариства Червоного Хреста України, БО «Схід СОС», ГО «Океан Добра» область приймала евакуйованих осіб з сусідніх областей, яких взято на обслуговування обласними закладами. Наразі в обласних будинках-інтернатах системи соціального захисту області соціальні послуги отримують 177 внутрішньо переміщених осіб. Додатково 52 особи, які мають статус ВПО, отримують послуги стаціонарного догляду на базі територіальних центрів соціальних послуг територіальних громад. Загалом соціальними послугами в області охоплено понад 2 тисячі внутрішньо переміщених осіб», – розповіла директор Департаменту соціального захисту населення ПОВА Людмила Корнієнко.

Безперечно, дотримання прав та свобод, а також надання всебічної підтримки внутрішньо переміщених особам, зокрема з числа уразливих категорій громадян залишається безумовним пріоритетом для діяльності системи соціального захисту області.

06.08.2025

Полтавська обласна військова адміністрація

<https://poda.gov.ua/news/232545>

В ОВА обговорили створення фондів тимчасового житла за рахунок безхазяйного майна та відумерлої спадщини

Заступник начальника ОВА Антон Чубенко провів нараду щодо формування фондів тимчасового житла в контексті використання безхазяйного майна та відумерлої спадщини. Участь взяли представники громад, Управління у справах реінтеграції, соціального захисту ветеранів та внутрішньо переміщених осіб ПОВА, БО «Право на захист».

«Серед актуальних питань – забезпечення житлом ВПО. У громадах важливо сформувані фонди житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Ця робота має проводитися системно та комплексно. До співпраці залучайте благодійні фонди, неурядові та міжнародні організації, – зауважив Антон Чубенко. – У нас працює Координаційна комісія, що займається обліком нерухомого майна для розміщення ВПО. Райвійськадміністрації почали вже обстеження об'єктів».

Під час зустрічі юрист БО «Право на захист» Сергій Скорик роз'яснив положення КМ КМУ № 495 від 29.04.2022 в контексті використання безхазяйного майна та відумерлої спадщини.

Антон Чубенко акцентував, що ОМС до 1 вересня мають подати до ОВА інформацію про комунальне житло та інші об'єкти, які можуть бути використані для тимчасового проживання ВПО після ремонту чи реконструкції.

Станом на 1 серпня ФТЖ створено в 17 із 60 громад.

06.08.2025

Полтавська обласна військова адміністрація

<https://poda.gov.ua/news/232493>

Стійких ініціатив для самозайнятості «RISE»: грантові можливості для ВПО

Естонська рада у справах біженців розпочала реалізацію програми «Стійких ініціатив для самозайнятості «RISE», спрямовану на підтримку започаткування або розширення бізнесів, що постраждали внаслідок збройного конфлікту в Україні для забезпечення стабільних джерел доходів.

Метою програми є підтримка засобів до існування через створення або розширення локальних мікро-бізнесів задля покращення можливостей постраждалого від конфлікту в Україні населення задовольняти свої основні потреби.

До участі у Програмі запрошуються мешканці ряду областей, в тому числі Полтавської.

Поточний етап подачі заявок закінчується о 23:59, 13 серпня 2025 року.

Хто може взяти участь?

Програма розрахована на дві категорії учасників що постраждали внаслідок збройного конфлікту в Україні:

- людей з бізнес-ідеями для запуску мікро-бізнесу;
- існуючі мікро-бізнеси що потребують підтримки (індивідуальні, сімейні з кількістю працівників до 10 осіб).

Обов'язкові умови:

- Громадянство України та постійне проживання учасників програми на території України.
- Для учасників програми з існуючими мікро-бізнесами обов'язкова наявність зареєстрованого ФОП на момент подачі заявки на участь у програмі.
- Місце реалізації бізнесу, розміщення виробничих потужностей, розташування офісу, надання послуг у одній з наступних областей: Дніпропетровська, Кіровоградська, Полтавська, Харківська, Черкаська.
- Учасник програми - засновник або власник бізнесу.
- Відсутність правових перешкод: заявник не перебуває в процесі ліквідації або банкрутства та не має податкових боргів. Працевлаштування найманих працівників (за наявності) відповідно до вимог офіційного трудового законодавства, відсутність кримінального або корупційного провадження проти керівника або кінцевих бенефіціарних власників бізнесу.

Програма RISE включає складається з наступних компонентів: бізнес-тренінги, менторська підтримка та бізнес-гранти.

Бізнес-тренінги буде реалізовано у партнерстві з українською компанією ТОВ «ВЕБПРОМО». У межах цього компоненту знання у рамках бізнес-тренінгів отримають близько 573 учасників з числа осіб, які мають бізнес-ідеї або вже мають існуючий мікро-бізнес. Тренінгова онлайн програма складається з серії тренінгів та одночасної менторської підтримки з боку досвідчених фахівців у наступних напрямках: фінансове планування, маркетинг, брендинг, правові аспекти ведення бізнесу, розробка бізнес-плану та формування навичок публічної презентації бізнес-ідей. У рамках цього компоненту учасники програми отримають допомогу у розробці бізнес планів або планів розширення існуючих мікро-бізнесів. Учасники програми з найперспективнішими бізнес-планами отримають доступ до двох наступних компонентів програми.

Менторська підтримка (бізнес-наставництво), яка спрямована на допомогу щодо реалізації бізнес планів та планів розвитку бізнесів. Тривалість такої онлайн підтримки складатиме до чотирьох місяців. Вона охоплюватиме ключові аспекти підприємницької діяльності, зокрема: фінанси та планування,

брендинг і маркетинг, юридичні аспекти ведення бізнесу, навички самопрезентації, розвиток психологічної стійкості, нетворкінг, тощо. Заняття проводитимуть досвідчені підприємці та галузеві експерти, які надаватимуть практичні поради та індивідуальний супровід учасникам програми.

Бізнес-гранти для найперспективніших бізнес-планів. Ця допомога буде спрямована на закупівлю активів (обладнання, інструменти тощо):

- учасникам з найперспективнішими бізнес-планами для підтримки запуску нового бізнесу у розмірі до 2000 доларів США (у гривневому еквіваленті за курсом НБУ);
- учасникам з найперспективнішими бізнес-планами розширення існуючого мікро-бізнесу до 5000 доларів США (у гривневому еквіваленті за курсом НБУ) для розширення їхнього бізнесу.

Детальні умови: <https://lh.pagulasabi.ee/uk/programme/stiyki-initsiatyvy-dlya-samozaupnyatosti-rise>

04.08.2025

Черкаська обласна державна адміністрація

<https://ck-oda.gov.ua/novyny-cherkaskoyi-oblasti/na-cherkashhyni-onovlyuyut-sklad-rady-vpo/>

На Черкащині оновлюють склад Ради ВПО

В області триває прийом документів для формування оновленого складу Ради з питань ВПО. Вона діє при Черкаській обласній військовій адміністрації.

До складу Ради входять не більше 30 осіб. З них внутрішньо переміщених осіб – не менше 50 %. Документи приймають до 22 серпня.

Стати членом Ради запрошують:

- внутрішньо переміщених осіб, місцем фактичного проживання яких є територія Черкаської області;
- громадські об'єднання, в статуті яких визначено, що їхня діяльність спрямована на забезпечення та захист прав внутрішньо переміщених осіб і реалізацію проектів у межах Черкаської області.

Відбір членів Ради здійснюється на підставі поданих до обласної військової адміністрації внутрішньо переміщеними особами та представниками громадських об'єднань документів в електронній (сканованій) та/або паперовій формі, а саме:

- заяви у довільній формі, в якій зазначається про готовність працювати, а також інформація про входження до складу інших консультативно-дорадчих органів, відсутність конфлікту інтересів;
- документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або відображення в електронній формі інформації, що міститься у документах, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, сформованих засобами Єдиного державного

вебпорталу електронних послуг, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) або єДокумент;

- документа про освіту (за наявності);
- мотиваційного листа кандидата, в якому викладаються обґрунтування для обрання його до складу Ради;
- резюме із зазначенням контактного номера телефону та адреси електронної пошти кандидата (за наявності);
- довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи або електронної довідки, яка підтверджує факт внутрішнього переміщення і взяття 2 на облік такої особи, сформованої засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості), або листа громадського об'єднання чи благодійної організації щодо включення до складу Ради свого представника з інформацією про діяльність організації щодо забезпечення та захисту прав внутрішньо переміщених осіб і реалізації проектів у межах у межах Черкаської області.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

04.08.2025

ZN.UA

<https://zn.ua/ukr/reforms/visim-miljardiv-nevikoristanikh-koshtiv-na-vidbudovu-tsentralizatsija-vbivaje-zhitlovi-prohrami-dlja-pereselentsiv.html>

Вісім мільярдів невикористаних коштів на відбудову — централізація вбиває житлові програми для переселенців

За підсумками 2023 року громади не використали майже 6 млрд грн з коштів на відбудову, у 2024-му — вже 8 млрд грн. Ці кошти повернулися Мінфіну. За правилами, кожна надана копійка має бути витрачена в межах одного бюджетного року, що для проектів з відбудови — дуже стислі терміни. Що гірше, це не єдина перепона на шляху громад до відновлення.

За даними Міжнародної організації з міграції, станом на березень цього року в Україні зареєстрували близько 3,8 мільйона внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Переселенці мешкають у гуртожитках, на базах відпочинку, у шкільних спортзалах, тимчасовому помешканні — модульних містечках, збудованих на донорські пожертви, або самотійно винаймають житло.

Ситуацію погіршує нерегульований приватний ринок оренди житла. Фактично відсутній захист орендарів від раптового виселення призводить до спекуляцій, зубожіння та незахищеності ВПО. Без ефективних зусиль у сфері

житлової політики міграційні процеси та регіональні диспропорції зростатимуть, підриваючи солідарність у середині країни.

Україна потребує швидких, ефективних та прозорих рішень для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, працівників критичних галузей та інших вразливих категорій. Попри критичні потреби, спостерігається кволий суспільний інтерес до надання житла для ВПО. Практично усі житлові програми втілюються за підтримки та за гроші ЄС та інших міжнародних донорів.

Централізована модель як перепона

Серйозна проблема — централізована модель обігу міжнародної допомоги, яка виключає гнучкість, швидкість і локалізацію рішень, критичних для вирішення житлової проблеми ВПО. Міжнародний досвід доводить ефективність прямого фінансування громад.

Поточна бюджетна модель в Україні є надто централізованою, і це гальмує ефективність міжнародної фінансової допомоги на рівні громад. Згідно з Бюджетним кодексом України, міжнародна безповоротна допомога, пільгові кредити від іноземних урядів, міжнародних фінансових організацій (МФО), донорів (WB, IFC, KfW, EIB тощо); кошти міжнародних договорів зараховуються до Спеціального фонду державного бюджету.

Перевагою є урядовий контроль за централізованим розподілом ресурсів, прозорість обліку і звітності перед донорами та парламентом, що покращує фіскальну стабільність. Разом з цим централізація гальмує реалізацію проєктів на місцях, уповільнює тендери та процедури.

За чинними правилами, навіть цільові гранти на будівництво житла для ВПО, якщо не використані в межах року, підлягають поверненню. Це суперечить міжнародним стандартам і знецінює зусилля донорів та громад.

Шлях допомоги від донорів до реципієнтів

На першій стадії міжнародні донори передають допомогу у формі цільових грантів, пільгових позик або через трастові фонди. Наміри донорів очевидні — кошти призначено громадам для забезпечення житлом ВПО.

На другій стадії, після формалізації угоди з донором, допомога включається до спеціального фонду Державного бюджету. Згідно з Бюджетним кодексом, жодна копійка не може бути витрачена поза бюджетною програмою або без змін до Закону про Держбюджет. Донорські кошти формально стають державною власністю і не можуть передаватися напрямку громадам.

Між донорами та реципієнтами з'являється натовп державних посередників:

- Міністерство фінансів, яке погоджує виділення коштів як міжурядову допомогу і розподіляє кошти у вигляді бюджетних асигнувань, а потім контролює їх використання через звітність Держказначейства.
- Головні розпорядники бюджетних коштів залежно від напрямку: Мінрегіонбуд, Мінсоцполітики, Міністерство реінтеграції,

Міністерство розвитку громад та територій тощо. готують Паспорти бюджетних програм, які погоджуються з Мінфіном і за якими планують розподіляти кошти. Мінекономіки разом з НБУ узгоджують фінансові програми. Оформлення паспортів програм, погодження Мінфіну, розпис фінансування можуть тривати місяцями.

- Державна казначейська служба приймає кошти на казначейське обслуговування, за яким розпорядження коштами суворо регламентоване у кошторисах, розписах фінансування тощо. Фінансові звіти мають відповідати Бюджетному кодексу, а не лише вимогам донора. Якщо кошти не використано до кінця року — залишки повертаються до бюджету. Держаудитслужба перевіряє витрачання бюджетних коштів.
- Обласні (районні) держадміністрації залучаються до погодження або розподілу програм як проміжні розпорядники або контролери. Органи місцевого самоврядування, якщо стають розпорядниками нижчого рівня, мають подати проекти, пройти конкурсний відбір та підписати договір з Головним розпорядником, бо самі вони не можуть напряду отримати допомогу від донора. Через жорстку бюджетну бюрократію, навіть за сприяння та погодження донорами, на рівні громади неможливо швидко змінити пріоритети або отримати пряму термінову допомогу.

Включення міжнародної допомоги до державного бюджету формально надає їй «легітимність», але фактично надмірна бюрократія створює багаторівневий фільтр державних посередників, які розпоряджаються не своїми коштами. Надмірна концентрація рішень відкриває простір для неформального впливу на тендерні процедури відбору підрядників для виконання будівельних робіт. Кошти часто не доходять до цільових громад або витрачаються неефективно.

Децентралізована альтернатива

Успішна реалізація житлових програм потребує децентралізованої моделі управління, що базується на безпосередній участі територіальних громад як основних бенефіціарів. Реалізація програм має здійснюватися виключно на рівні територіальних громад з дотриманням принципів прозорості, конкуренції та підзвітності.

Залучення органів центральної виконавчої влади має бути виключно у межах нормативно-правового супроводу, міжурядових домовленостей або координації міжнародної технічної допомоги, без безпосереднього втручання в проєктні рішення та фінансові потоки.

Альтернативою має бути децентралізоване використання ресурсів через пряме фінансування проєктів на рівні територіальних громад з виведенням донорських програм за межі держбюджету шляхом створення цільових місцевих фондів або трастових структур.

Необхідність реалізації житлових проєктів на місцевому рівні зумовлена прямим мандатом територіальних громад за Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно з яким забезпечення житлом соціально вразливих категорій населення, зокрема ВПО, є повноваженням органів місцевого самоврядування. Громада володіє повним розумінням локальних потреб, наявних земельних ресурсів, технічної спроможності та партнерів.

Міжнародні партнери підтримують принцип *funding follows beneficiary*, коли ресурси повинні якомога ближче надходити до тих, хто їх реально потребує. Реалізація проєктів на рівні громади дозволяє залучати кошти напряму через локальні фонди розвитку, механізми партнерства з приватним сектором, муніципальні облігації. Пряме фінансування проєктів підвищує ефективність використання ресурсів і скорочує адміністративні втрати.

Переваги децентралізації

Запуск децентралізованих програм будівництва житла для ВПО дозволяє зберегти оперативність та залучити місцевих інвесторів до процесу:

Гнучкість у реалізації проєктів та швидка адаптація до місцевих умов. Місцеві органи влади зможуть своєчасно реагувати на конкретні потреби регіонів і приймати оперативні рішення.

Мінімізація бюрократії. Без централізованого управління можна уникнути бюрократичних перепон, що дозволяє зменшити час на прийняття рішень та реалізацію проєктів.

Більша привабливість для інвесторів. Децентралізовані проєкти можуть бути привабливішими для приватних інвесторів, оскільки вони можуть оцінити конкретні можливості для інвестування в окремих регіонах або містах.

Можливість реалізації різних моделей фінансування. Інвестори можуть працювати з місцевими органами влади, створюючи більш персоналізовані умови для кожного проєкту. Міжнародні донори можуть бачити більшу прозорість у використанні коштів на місцях.

Зменшення корупційних ризиків. Децентралізоване управління знижує концентрацію влади в руках одного органу, що може допомогти знизити корупційні ризики через локалізацію процесів та прозоріший контроль.

Необхідні законодавчі зміни

Зміни до Бюджетного кодексу мають дозволити пряме зарахування міжнародної допомоги до бюджетів громад, які відповідають критеріям прозорості та управлінської спроможності.

Громадам слід дозволити відкриття спеціальних рахунків ескроу в державних банках для міжнародної допомоги поза межами казначейського рахунку. За договором рахунку ескроу з донорами як депонентами банки зможуть забезпечити належний контроль над цільовим використанням коштів.

Також слід запровадити міжнародний досвід фінансування через трастові фонди, які напряму адмініструють програми через позабюджетні канали реалізації. Громадам слід надати право напряму укладати грантові угоди з донорами.

05.08.2025

LIGA.net

<https://biz.liga.net/ua/all/all/novosti/dlia-ukrainskykh-bizhentsiv-za-kordonom-mozhlyvosti-roboty-vazhlyvishi-za-sotsvyplaty-ifo>

Для українських біженців за кордоном можливості роботи важливіші за соцвиплати – опитування Ifo

Українські біженці під час вибору країни для проживання більше зважають на можливості працевлаштування та рівень зарплати, ніж на розмір соціальної допомоги. Про це йдеться в дослідженні Мюнхенського інституту економічних досліджень (Ifo), пише німецький щотижневий журнал Spiegel.

Під час дослідження було опитано понад 3300 українських біженців у різних країнах Європи.

За словами керівника Центру міграції та економіки розвитку Ifo Пану Путваари, перспективи отримати роботу за фахом і вищий рівень оплати праці впливають на вибір країни набагато більше, ніж державні виплати чи соціальні пільги.

Різниця в зарплатах між країнами відіграє майже в чотири рази більшу роль, ніж різниця у соціальних виплатах.

Наприклад, якщо середня зарплата в країні на 500 євро вища, ймовірність вибору цієї країни українськими біженцями зростає на дев'ять відсоткових пунктів.

Важливими залишаються й особисті зв'язки. Якщо в країні вже живуть друзі чи родичі, шанси на вибір цього місця зростають на вісім з половиною відсоткових пунктів – навіть більше, ніж у випадку з географічною близькістю до України.

Дослідники зазначають, що скорочення соціальних виплат як спосіб зменшення привабливості певних країн для біженців має незначний ефект.

07.08.2025

LIGA.net

<https://finance.liga.net/ua/all/novosti/uriad-nimechchyny-rozrobyv-zakonoproiekt-pro-zmenshennia-vyplat-ukrainskym-bizhentsiam>

Уряд Німеччини розробив законопроект про зменшення виплат українським біженцям

Федеральне міністерство праці та соціальних питань Німеччини розробило й передало на узгодження законопроект про зміни у виплатах для українських біженців, пише Handelsblatt.

Законопроект передбачає, що українці, які приїхали до Німеччини з квітня цього року або пізніше, отримуватимуть не громадянську допомогу (Bürgergeld), а нижчі виплати для шукачів притулку (Asylbewerberleistungen).

Якщо стандартна ставка Bürgergeld для однієї людини досягає 563 євро, то виплата для шукачів притулку становить 441 євро, або приблизно на 20% менше.

Причиною таких змін є постійне зростання витрат на базове забезпечення для шукачів роботи, що містить Bürgergeld. Торік загальні витрати склали близько 47 млрд євро, з яких 6,6 млрд євро виплатили українцям.

Водночас у Німеччині частка українських біженців, які працюють, менша, ніж в інших країнах.

Для українських біженців, які прибули після 1 квітня, але до набрання чинності нового закону, вже призначені виплати Bürgergeld продовжуватимуться, але не довше, ніж до кінця травня 2026 року.

Зміни не стосуються українських біженців, які прибули до 1 квітня 2025 року, а також тих, хто приїхав за міграційними програмами для кваліфікованих працівників або для навчання.

Очікується, що завдяки цим змінам уряд Німеччини заощадить близько 1,2 млрд євро у 2026 році та 350 млн євро у 2027 році.

04.08.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1093001.html>

Лише 7% переселенців планують повернутися до місць постійного проживання протягом найближчих 6 місяців

Лише 7% внутрішньо переміщених осіб планують повернутися до місць постійного проживання протягом найближчих шести місяців, а середній вік цієї групи становить 57 років, йдеться у національному звіті "Опитування щодо стану захисту в Україні" внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і тих, хто повертається з переміщення, який підготувало представництво Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) разом з уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Згідно з повідомленням Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності, опитування свідчить, що 83% респондентів повідомили, що вільно пересуваються країною, і лише 15% стикалися з певними бар'єрами.

Також 55% респондентів не переживали розлуки з близькими, а 38% респондентів перебувають у вимушеній розлуці з близькими. Основними причинами є переміщення всередині країни (62%) та за кордон (15%).

Крім того, 84% орендарів або тих, хто живе в родичів чи місцях тимчасового проживання, вважають свої житлові права достатньо гарантованими, а реальний ризик виселення відчують лише близько 2% опитаних.

"Понад чверть ВПО (28%) забезпечують себе заробітком. Залежність від державної соціальної допомоги, включаючи пенсії, є високою - 63%

респондентів, тоді як 10% респондентів покладаються на соціальні послуги від держави", - йдеться в повідомленні.

Серед іншого, 69% опитаних відзначають негативний вплив ситуації на психічне здоров'я, а кожен дванадцятий (8%) вже відчуває, що "не може впоратися" з повсякденним стресом, а 55% респондентів не відчувають себе в безпеці через війну.

"Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності вітає рекомендації, сформульовані за підсумками звіту, зокрема заклик прискорити розробку нової Державної стратегії з питань внутрішнього переміщення та вдосконалити механізми довгострокових рішень у житловій, соціальній та економічній сферах. Отримані дані будуть враховані під час підготовки оновленого плану дій Мінсоцполітики на 2026 рік, спрямованого на розширення інтеграційних програм і підвищення ефективності соціального захисту ВПО", - додали у відомстві.

05.08.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/economic/1093470.html>

ЄІБ розглядає проєкт надання Україні EUR200 млн для будівництва соціального орендного житла

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) розглядає проєкт надання Україні кредиту в розмірі EUR200 млн для будівництва соціального орендного житла та підтримки його фінансової моделі, йдеться на сайті банку.

Згідно з описом проєкту, передбачається надання фінансових ресурсів містам, які постраждали від війни або приймають велику кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО), для будівництва доступного, енергоефективного та фінансово стійкого житла у державній власності.

За проєктом, кошти кредиту надаватимуться у вигляді субкредитів або субвенцій, разом з інвестиційними грантами для обраних громад від центральних органів влади. Крім того, планується надання консультацій з питань формування правової та інституційної бази для створення фонду соціального житла згідно зі стандартами ЄІБ та Європейського союзу.

Загальна сума проєкту оцінюється у EUR400 млн. Орієнтована сума фінансування від ЄІБ – EUR200 млн. Очікується, що кредит буде підтримано гарантією ЄС.

Як повідомила у інтерв'ю агентству "Інтерфакс-Україна" голова регіонального представництва ЄІБ в країнах Східної Європи Крістіна Мікулова у квітні 2025 року, ЄІБ вже проводить оцінку пілотного проєкту соціального житла. Підписання першої угоди можливе вже цього року.

06.08.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1093791.html>

Орбан відзначає важливість не поступатися інтересами угорців при допомозі біженцям з України

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан наголошує на важливості не надавати біженцям з України допомогу в більшому розмірі, ніж отримують безробітні угорські громадяни, для забезпечення інтересів угорців.

"Безкоштовних грошей не буває. Тож якщо угорець отримує допомогу по безробіттю протягом трьох місяців, а після цього повинен брати участь у громадських роботах, то, мій дорогий український друже, ви також можете отримати лише стільки, скільки маємо ми", - сказав Орбан у відеозверненні, яке розмістив в соцмережі X в середу.

При цьому він відзначив, що якщо на країну напали, як це сталося з Україною, "то якщо ви можете, ви повинні допомогти". "Десятки тисяч біженців почали щодня виїжджати звідти, ми прийняли їх усіх, ми допомогли їм усім. І сьогодні в Угорщині десятки тисяч українців. Так, це правда, що ми єдина країна, яка сказала, що ви можете отримати від держави лише стільки допомоги, скільки отримує угорець", - сказав голова угорського уряду.

В коментарі до відеозвернення він додав, що "ми надали допомогу тисячам нужденних і продовжуємо робити це сьогодні".

"Наш обов'язок чіткий: надавати допомогу, але ніколи не поступатися інтересами угорців. Це баланс, який ми повинні підтримувати", - заявив Орбан.

В 2023 році в Угорщині було зареєстровано 34,3 тис українських біженців, у 2024 році їх кількість скоротилася до 31 тис.

10.08.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1094837.html>

У Фінляндії пропонують скоротити фінансування інтеграції біженців: найбільше це вплине на українців

Міністр фінансів Фінляндії Ріікка Пурра представила проект бюджету на 2026 рік, в якому пропонується скасувати інтеграційну компенсацію, що виплачується муніципалітетам і соціальним службам за прийнятих прохачів притулку і біженців, повідомляє Yle.

Зазначається, що в рамках інтеграційної компенсації держава компенсує муніципалітетам витрати, пов'язані з інтеграцією іммігрантів. Найбільш важливими з цих послуг є мовна підготовка і допомога в працевлаштуванні,

але вони також включають, наприклад, навчальні курси, що знайомлять людей з фінським суспільством і звичаями.

Скасування інтеграційних допомог особливо торкнеться тих, хто втік від війни в Україні, заявила директорка з імміграції Міністерства зайнятості та економіки Соня Хямяляйнен.

За її словами, більшість користувачів інтеграційних послуг - прохачі притулку та біженці. Наразі більшість із них - українці, які подали клопотання про тимчасовий захист. За оцінками, їхня кількість становить близько 46 000 осіб. Так, цього року близько двох третин, а наступного року, за оцінками, три чверті коштів, витрачених на інтеграційні послуги, підуть на послуги для людей, які прибувають з України.

Розмір компенсацій, які держава виплачує за інтеграцію біженців, різко збільшився. До російського вторгнення 2022 року компенсаційні виплати становили \$50-60 млн на рік, а зараз - понад \$150 млн.

Водночас муніципалітети несуть законну відповідальність за інтеграцію іммігрантів. Ця відповідальність не припиняється навіть після припинення виплати компенсацій, повідомив директор з питань життєздатності Асоціації місцевої та регіональної влади Фінляндії Мікко Хярккунен.

"Хтось має подбати про інтеграцію, а потім муніципалітету доведеться використовувати інші кошти для реалізації цих послуг.

Тому послуги мають фінансуватися, наприклад, за рахунок збільшення муніципальних податків або скорочення інших послуг. Можливо, також доведеться скоротити обсяг інтеграційних послуг. Навіть зараз компенсація недостатня для повного фінансування цих послуг", - наголосив він.

Проект бюджету обговорюватимуть на урядових бюджетних переговорах восени, після чого уряд представить свій проект бюджету на наступний рік. Остаточне рішення щодо бюджету ухвалить парламент.

05.08.2025

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/ella-libanova-viyna-bizhentsi-demohrafiya/33494100.html>

«Є люди, які вважають, що їх кинули». Елла Лібанова про можливі терміни закінчення війни і повернення біженців

Українські демографи заклали одразу два можливі терміни завершення війни в Україні, опираючись на аналітику військових. А також мають попереднє розуміння, скільки громадян України захочуть додому з-за кордону додому за умови припинення вогню. І ця цифра може бути не такою великою, як сподівається українська влада.

То чого очікувати далі і як гібридна війна намагається зіштовхувати українців між собою – про це у великому інтерв'ю Радіо Свобода з

директоркою Інституту демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи Еллою Лібановою.

– Який зараз емоційний, психологічний, фізичний стан, які настрої серед українців зараз?

– Стояти до перемоги. І що більше вони гатять по ночах, то більше така... Я взагалі вважаю, що чи не основною рисою українського характеру є впертість. В хорошому сенсі цього слова. І люди просто розуміють, що якщо ми зараз здамося, вся Україна перетвориться на Бучу. Оце всі розуміють. І навіть ті, хто був раніше, знаєте, не хочу сказати проросійськи налаштований, але не так різко проти них був. Хто не все розумів.

То з початком війни, при тому, що більше всього б'ють по тих регіонах, де найбільше поширена російська мова, де найбільш тісні зв'язки зберігалися з Росією, російська культура поширена, то от саме втрати в симпатіях вони отримали фантастично великі. Те, що їх ненавидить, скажімо, Франківщина чи Галичина, це було очікувано. А от те, що їх зараз ненавидить Харківщина, Сумщина, Одещина.

– Чи спостерігаєте ви тенденцію, коли українці міряються, я воюю, ти не воюєш, або коли міряються тим, що на заході безпечніше, ніж в Сумах?

– Є зараз, я принаймні чітко їх бачу, чотири страти серед населення.

- Перша – це ті, хто на фронті. І от я завжди політикам кажу: «Ви можете будь-які привілеї їм надавати, суспільство це сприйме так, як треба. Ніяких абсолютно не буде проблем з цим».
- Друга страта – це ті люди, які всю війну живуть там, де їх війна застала. Київ – Київ, Харків – Харків, Одеса – Одеса, Суми – Суми. А тут різні настрої. Є люди, які вважають, що їх кинули. Більше це характерно для маленьких міст. От маленьких не в сенсі зовсім маленьких, а скажімо, коли аналізуєш тексти в соціальних мережах, то видно, що сумчани ображені. От нас б'ють кожного дня, а ви про це не пишете. А ви пишете тільки про Київ і про Харків. Ну, в такому сенсі.
- Є третя страта – це ті, хто виїхав у межах України. Знаєте, їм люди, можливо, і трошки дорікають тим, що вони поїхали в спокійне місце. Але, по-перше, все ж таки поїхали переважною мірою з дітьми. І всі розуміють, що дітей треба спасати. А по-друге, вони ж не виїхали. І всі знають, як їм там важко. Важко, тому що грошей нема, роботи нема. Ну, складно жити і з усім там важко.
- А четверта страта – це ті, хто поїхав за кордон в евакуацію. Чим характерна гібридна війна? Гібридна війна характерна тим, що знаходяться лінії поділу. А в будь-якому суспільстві є лінії поділу. Це абсолютно нормально. І в ці поділи починають забивати цвяхи. І б'ють до того часу, коли ця лінія поділу не перетвориться на лінію розколу. Або не перетвориться, тоді шукають щось інше. Найстрашніше, що може статися з українським суспільством – це те,

що в межах гібридної війни, засобами гібридної війни оці лінії поділу насправду перетворюються на лінію розколу.

От скажімо, що робиться з нашими мігрантами, які виїхали за кордон? Друкуються знімки, розповіді, що хочеш, про те, як вони там шикують. От просто, ви знаєте, вони живуть на дорогих курортах, вони не виходять з дорогих ресторанів, тільки там вони обідають чи вечеряють, чи що вони там роблять. Ну і все таке. Це теж засіб гібридної війни. Починається дуже гостра начебто реакція з боку тих, хто живе в Сумах, Харкові, в Києві. А це в більшості випадків цілеспрямована робота. І людям, які це все читають і дивляться, треба мати здоровий глузд і спокій, щоб зрозуміти, що ж відбувається.

Коли вони чують, що там жінка в Німеччині отримує, припустимо, 1000 євро – та вона ж шикує. Де вона шикує? Де вона шикує? В Німеччині за 1000 євро шикувати неможливо. Так, вона живе краще, ніж та, хто зараз у Сумах. Це правда, тут сумнівів нема. Вона живе краще, ніж та, що зараз на Франківщині. Сумнівів нема. Але вона не шикує. І давайте будемо їм вдячні, зокрема, за те.

Давайте тверезо дивитися на речі, вони – утриманці, переважною мірою вони – утриманці. Не тому, що вони не хочуть працювати, вони хочуть працювати, тому що в них – маленькі діти, яких не можна самих залишити, тому що ці діти не завжди погоджуються ходити в дитячий садок чи навіть у школу, бо там є проблеми спілкування з дітьми через мову і через різні інші чинники. Ці люди там, на них не треба витрачати бюджет тут. І за рахунок цього бюджету можна щось зробити, хоч малесеньке, але щось.

– Тобто, виходячи з ваших слів, наразі розколів немає, є просто лінії поділу?

– Лінії розколу, серйозного розколу я не бачу, але те, що є зусилля їх з лінії поділу перетворити на лінії розколу, абсолютно очевидно.

– Зусилля з боку РФ?

– Так.

– Щодо демографії...

– Я все, що знала, вже все сказала давно. І декілька разів, якщо не десятків разів. Зараз говорити про прогнози..., ми не знаємо, коли війна закінчиться. Тут важливо навіть не те, як вона закінчиться. Ну, ясно, що не про капітуляцію йдеться. Я маю на увазі кордони, які будуть встановлені. Але важливіше – коли. Тому що кожний місяць все більше людей, які виїхали за кордон, адаптуються до життя там, все більше руйнувань тут.

Ми прекрасно розуміємо, є три головних чинники, по міркуванню з яких люди будуть ухвалювати рішення, повертатися чи ні.

Це безпека, це перший чинник, причому не тільки про поточну безпеку, а про те, як вони будуть оцінювати перспективи. Ну, грубо кажучи, якщо Росія розпадеться, і ми будемо розуміти, що нема серйозного ризику нової війни, то це одна ситуація. А якщо воно буде так, як зараз, і ми навіть змусимо їх підписати мир на пристойних для нас умовах, то це інша ситуація.

Другий чинник. Причому воно йде так, знаєте, з величезним відривом. Безпековий чинник і далі два практично однаково. Робота і житло в Україні. Робота і житло там. Тобто, якщо в Україні є житло і є робота, шансів на повернення значно більше. Я тому кажу всім роботодавцям, коли мене питають, що робити. Кажу: спілкуватися. Якщо ви хочете, щоб ваші люди повернулися, ну, ті, хто у вас працював, повернулися до вас, пишіть їм. Вам неважко привітати зі святами, з днем народження, спитати, як справи, розказати про свої плани, перспективи. Ну, не всі в нас працюють на заводах, де по декілька тисяч людей. І навіть у такому випадку є той керівник, який ближче до конкретної людини.

– **Україна сподівається, що після припинення війни додому повернуться близько 70-80% біженців, які залишили країну. Про це в інтерв'ю іспанській газеті заявив тоді ще прем'єр Денис Шмигаль. Міністр єдності Олексій Чернишов на різних публічних дискусіях оголошував цифру в 30% як більш реальну. То скільки?**

– Дай Боже, щоб третина повернулася. Третина. Коли мене питали про це в 2022 році, тоді ж, якщо пам'ятаєте, на кордоні намагалися запитати людей, які виїжджали: «Чи повернетесь ви? Які у вас плани?» 90% говорили, що вони повернуться. Я тоді казала: «Це неможливо, це нереально». Але тоді я думала, що ми можемо розраховувати на повернення половини, а мріяла я про 60.

Тепер я розумію, що це вже нереально, три роки. Більше того, тут дай Боже, щоб не було хвилі чоловічої еміграції після скасування воєнного стану. Ми ж не знаємо, де родини об'єднуються. Так, судячи з усього, багато родин зруйновано зараз. Ну, можливо, це неминучий був результат такої тривалої війни і того, що люди живуть не разом. Але там, де родини не зруйновані, там, де вони лишилися міцними, то велике питання, де вони будуть з'єднуватися після скасування воєнного стану. Велике.

– **Перед інтерв'ю ви мені сказали фразу про те, що жоден європейський посадовець не захоче повертати назад в Україну українців, якщо вони для економіки його держави відіграють важливу роль. Бо Європа старіє, потрібна робоча сила. То що тоді робити?**

– Так. Так. Так. Доводити людям, що їм тут буде краще. От мій розрахунок на те, що в нас поїхали високоосвічені кваліфіковані жінки, там вони, коли і працюють, багато з них працюють, дуже багато... Це настрої в нас такі, що, ну, працюють. І багато з них працює. Вони дуже сильно втратили в соціальному статусі і в можливостях спілкування. Ну, ви ж знаєте, що мігранти, вони зазвичай в своєму невеличкому середовищі спілкуються. Якщо це велике місто, припустимо, Мюнхен, там багато наших мігрантів, якщо це Чикаго, там величезна діаспора українська – це одна ситуація.

А якщо це невеличке містечко або село, де є аж одна або дві родини з України, то особливо нема з ким спілкуватися, будемо відверті. А люди-то освічені, вони до іншого звикли. Освічені, молоді поїхали, вони звикли інакше себе вести. І тому це буде сприяти тому, що вони повертатимуться. Якщо в Україні буде бум економічний, якщо, не знаю, «план Маршала» чи якась інша

версія. Але щось на зразок цього, якщо це буде реально, то будуть повертатися не тільки, аби заробити, а ще й щоб реалізуватися.

Загалом із України виїхали через війну 5,6 мільйона людей. Більшість із них – це жінки і діти

– Якщо за кордоном молода мама з дитиною, дитина вже не тільки в садочку, а шкільного віку і пішла туди в школу – таких матерів з дітьми, наскільки їх легше буде повертати, якщо тут для них будуть відповідні умови?

– Ми не можемо їх позбавити права на майбутнє. Просто ми не маємо права такого. Вони вивчають там мову, вони вчаться в іншому середовищі. Далеко не всім, до речі, подобається це середовище в школах. Не така погана в нас шкільна освіта, як з'ясувалося. Як, власне кажучи, і медицина. Але для цього треба було поїхати за кордон, щоб це наочно побачити.

Не тоді, коли ти виїжджаєш у відпустку чи в відрядження, а пожити там трошки і зрозуміти, що і як. Так от, ці мами будуть повертатися в залежності від двох міркувань. Перше – це як вони бачитимуть перспективи своїх дітей. Якщо буде куди, якщо буде безпека і так далі. І друге міркування – це те, яку роботу вони матимуть в Україні, мами. Тому що, якщо приблизно те саме, то, швидше за все, ні. Тоді вони подумують, мабуть, діткам, які тут закінчать школу, потім вступлять до якогось навчального закладу професійного, вони отримують перепустку на європейський ринок праці, тому що це Євросоюз, ну і так далі, то, можливо, і ні.

– Що далі? Що мають розуміти і відчувати українці? Що має робити влада? Бо, наприклад, відбуваються конференції з відновлення України, ми спостерігали, що така конференція відбувалася. А в соцмережах пишуть: «Про яке відновлення ви вже зараз говорите, якщо ми не розуміємо, що буде далі?».

– Ну, по-перше, прогнози і плани будувати треба. Просто, ну от, щоб було зрозуміло, як ми будуємо демографічні прогнози. Ми закладаємо дві або три дати закінчення війни і по кожній даті два варіанти прогнозу.

– А останні дати які ви закладали?

– Ну, заклали 2027-й і 2030-й.

– 2027-й і 2030-й – це таке найбільш реалістичне?

– Це те, що ми зараз закладаємо.

– Раніше ви назвали анекдотом, якщо я зараз не помиляюсь, публікацію Washington Post, де вони прогнозували, що якщо демографічні тенденції збережуться, то до 2100 року українців буде лише 15 мільйонів. Яку найближчу цифру ви можете назвати і скільки, за вашими даними, буде українців?

– Ну, я думаю, що до 2040 року десь, якщо все нормально піде, мільйонів 25 буде.

– Ну то це все одно скорочення.

– Ну ясно, що скорочення. А я все ж і кажу, що скорочення буде, навіть якщо ми всіх мігрантів повернемо. Навіть тоді буде скорочення. Тут питання

в тому, що населення старе. І це характерно не тільки для України. Європа рівно в такому стані. Чого вони заохочують кожного разу мігрантів? Не тільки тому, що вони гуманні і їх спасають. Вони ще і себе спасають.

07.08.2025

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/ty-yak-bizhentsi-polshcha-prykhystky/33496120.html>

«Люди можуть опинитися на вулиці». Польща змінює правила проживання для українських біженців у прихистках

«Тут одразу казали: будинок під знесення, ремонтувати його не будуть. Влаштовують умови – добре, не влаштовують – шукайте інше місце. Нові закони мають бути, що буде далі – не знаю», – розповідає Ніна Зазулиста, яка після початку повномасштабної війни знайшла прихисток у Польщі.

Тепер пенсіонерка хвилюється, де житиме далі. Із першого листопада у країні змінюються правила проживання у прихистках для українських біженців. Речник польського уряду заявив: настав час згортати цей вид допомоги.

У фундації «Україна», яка підтримує переселенців, кажуть: отримують сигнали про те, що кількість шелтерів(прихистків) може зменшитися на 70–80% і почати їх закривати можуть ще до дії нововведень. В організації також побоюються, що дії під виглядом укрупнень прихистків, ремонтів приміщень частину українців можуть витіснити на вулиці, зокрема й незахищені категорії.

Проект Радіо Свобода «Ти як?» дослідив, що зміниться для українців у польських прихистках – і які умови пропонує переселенцем держава взамін.

На початку березня 2022-го, рятуючись від російського вторгнення, Ніна Зазулиста переїхала з Кременчука до Польщі. Спершу пенсіонерка оселилася в прихистку в місті Глогув, за 130 кілометрів від Вроцлава.

«Це був будинок для літніх людей – там залишали родичів, хворих, людей з інвалідністю. І нам дали куточок для українців. Я одразу сказала директору, що хочу працювати. Я потрапила на кухню – чистила картоплю, роздавала їжу. Зазвичай на стажування беруть на три місяці й платять 1500 злотих. Мене взяли на пів року – і теж платили по 1500 в місяць. Я була рада, що в мене якась копійка є, дітям можу допомогти».

Згодом прихисток закрили, і восени 2024 року Ніну разом з іншими воєнними мігрантами переселили до шелтеру у Вроцлаві. Тут, каже вона, умови гірші.

«Там ми жили по троє-п'ятеро в кімнаті, але була шафа для одягу, можна було поставити валізи, мати свою чашку чи ложку, тумбочку. А тут – просто ліжко і стілець, ліжко і стілець. Жодної шафи чи тумбочки. Усе триваємо під ліжками у сумках, валізи у проходах. Спершу заселили два поверхи, а потім

один закрили. На 150 людей – чотири-шість туалетів, але один може бути зачинений. Антинісарія повна».

За проживання та харчування у прихистку Ніна не платить. Також тут вона відвідувала курси польської мови, які організовували в центрі колективного розміщення.

«Ми пенсіонери, кому за 65, зараз не платимо. У мене також є інвалідність. А що буде далі – не знаю. Нові закони мають бути, хто і скільки буде платити – не знаю. Наскільки я розумію, будинок, де є прихисток, – колишня школа чи ліцей. Його ще до війни планували зносити. Тут одразу казали: будинок під знесення, ремонтувати його не будуть. Влаштовують умови – добре, не влаштовують – шукайте інше місце».

Що змінюється для біженців?

Нині українські біженці можуть безкоштовно проживати у центрах колективного розміщення в Польщі лише впродовж перших 120 днів.

У цей період готелі, бази відпочинку чи місцеві отримують компенсацію від держави – 40 злотих на добу за кожну особу. Після цього терміну передбачена часткова оплата: 50% від вартості, але не більше 40 злотих на добу.

Водночас пенсіонери, багатодітних мами, неповнолітні, особи з інвалідністю та інші вразливі категорії звільнені від оплати. Такі правила діють у країні з кінця лютого 2023 року.

Із 1 листопада центри колективного розміщення надаватимуть притулок лише вразливим категоріям біженців – пенсіонерам, вагітним жінкам, людям з інвалідністю, дітям. Відповідне рішення прийняли на Раді міністрів у липні цього року.

Речник польського уряду Адам Шлапака в коментарі польському радіо повідомив, що формат допомоги воєнним біженцям з України змінюється відповідно до реальних потреб. За його словами, Міністерство внутрішніх справ та адміністрації вважає, що час згортати цей вид підтримки.

Але для близько шести тисяч біженців, які не належать до захищених категорій, запровадять програму «Разом до незалежності». Вона передбачає субсидії на оренду житла, оплату курсів польської мови чи водіння, а також підтримку для тих, хто відкриває власну справу.

«Це мотивація людей»

Голова правління фундації «Україна» у Вроцлаві Артем Зозуля розповідає: наприкінці минулого року у Польщі функціонувало 920 прихистків, а вже в червні цього року – 824, де проживали понад 26 тисяч українських воєнних мігрантів.

Такі дані, за його словами, озвучили під час наради в Міністерстві внутрішніх справ.

Найбільше таких центрів розміщувалося біля Варшави, Вроцлава та прикордонних із Україною воєводствах.

Причин скорочення кількості прихистків є декілька, каже Зозуля. Одна з них – природна: частина людей адаптувалася, знайшла роботу й вирішила

орендувати житло самостійно або разом із друзями, інші – повернулися додому чи виїхали до інших країн ЄС у пошуках кращих умов.

«З іншого боку, уряд зацікавлений у поступовому скороченні кількості людей, які перебувають на повному забезпеченні в цих осередках. Є об'єктивні причини – інвалідність, похилий вік, мовний бар'єр, необхідність догляду за дітьми або батьками. Але також були люди в осередках, які потенційно могли б працювати і самостійно себе забезпечувати.

Фактично, актуалізація закону – це мотивація людей до виходу з осередків, пошуку роботи, можливостей для проживання. Також є запит польського суспільства, щоб розуміти: кому конкретно Польща допомагає і чи ці люди справді потребують цієї допомоги, чи можуть забезпечувати себе самі».

Оновлене законодавство, за словами Артема Зозулі, передбачає скасування категорії людей, які доплачують частково за проживання в осередках. Буде лише два варіанти: або людина входить до переліку незахищених категорій і проживає безкоштовно, або платить повну вартість.

Крім того, згідно з новими правилами, планується закриття осередків, у яких мешкає менше 20 осіб, додає Зозуля.

«Я думаю, що це теж зумовлено тим, що деякі адміністрації осередків самі сигналізують про бажання закритися або повернутися до попередньої діяльності, бо часто це були пансіонати, готелі, хостели. Наприклад, в осередку на 10 людей є п'ятеро, адміністрація отримує невеличку дотацію з уряду і їм це просто невигідно. Є осередки, які функціонують за підтримки бізнесу, але їх дуже мало».

«Кількість осередків зменшиться на 70-80%»

На думку голови правління фундації «Україна», під прикриттям нового закону частина осередків може припинити роботу вже в серпні або вересні, хоча офіційна дата змін – перше листопада.

«Навіть якщо в осередку проживає більше 20 людей, є захищені категорії, все одно вони будуть закриватися, посилаючись на фінансові проблеми, тимчасовий ремонт, проблеми з водою, щоб уникнути конфлікту з людьми. Ми боїмося, що може бути дозвіл на те, щоб закривати осередки з дня на день, а людей виставляти на вулицю.

Маємо такі сигнали, що деякі воєводства мають свої плани щодо кількості осередків, які вони готові залишити. І ця кількість зменшиться на 70-80% , а всі інші закриють. І в межах цього укрупнення людям скажуть: переїжджайте туди, де відкрито, без якогось плану допомоги, консультацій, що далі з ними».

Громадські організації, каже Зозуля, уважно стежитимуть за тим, як реалізовуватимуться нові правила. Вони також сподіваються на підтримку українських дипломатичних установ.

«Бо ця проблема буде лише проблемою для людей, які можуть залишитися на вулиці, місцевої влади, яка відповідає за соціальну політику і може отримати певну кількість безхатченків на своїй території, і організацій,

які допомагають людям. Я не кажу про те, що треба залишити всіх людей в осередках. Але треба захистити ті категорії, які можуть незаслужено опинитися на вулиці через те, що в якомусь з осередків з дня на день «оголосять ремонт» або виселять людей. Тому тут потрібен контроль».

Надзвичайний і Повноважний посол України у Польщі Василь Боднар в інтерв'ю Радіо Свобода повідомив, що наразі в країні перебуває понад два мільйони українців – приблизно мільйон трудових мігрантів і ще близько мільйона біженців.

Посол заспокоює переселенців: зміни в законодавстві не означають, що їх хочуть видворити з країни чи вигнати на вулицю.

«Зараз відбувається впорядкування, по-перше, соціальних видатків – для всіх, не лише для громадян України. Зараз також переглядають закон про так званих воєнних біженців. Оскільки Єврокомісія ухвалила рішення продовжити надання допомоги біженцям з України до травня 2027 року. Відповідно Польща приводить своє національне законодавство у відповідність. Але є і випадки зловживання цими статусами».

Водночас, за словами Боднара, українські біженців не є тягарем для держави. Щороку вони забезпечують 2,7% ВВП, що становить приблизно 22 мільярди євро.

06.08.2025

RFI українською

<https://surl.li/mwuufe>

Молоді біженці з України «врятували» демографічну ситуацію у Німеччині

У Німеччині частка молодих людей від загального складу населення знаходиться на історично низькому рівні. Ситуацію змінили українські біженці, які масово в'їжджали до країни після початку повномасштабного вторгнення.

Частка молоді в загальній чисельності населення Німеччини залишається на історично низькому рівні, повідомляє RFI Українською з посиланням на Федеральне статистичне відомство (Destatis) країни.

Повідомляється, що за даними на кінець 2024 року у Німеччині проживало близько 8,3 мільйона людей віком від 15 до 24 років. А це — всього 10 % від усього населення. Втримати цей показник від падіння «допомогли» молоді біженці з України. В іншому випадку частка молоді наприкінці 2024 року становила б лише 8,6 %.

Серед мешканців Німеччини з міграційним минулим 12% — віком 15–24 роки. До цієї категорії належать ті, які іммігрували самі або обоє їхніх батьків переїхали до Німеччини після 1950 року.

«На початок 2024 року, в Німеччині проживало менше молодих людей, ніж у середньому у 27 країнах ЄС. Найвищий відсоток молоді зафіксовано в

Ірландії — 12,6%, далі Нідерланди — 12,3%, і замикає трійку лідерів Данія із 12,2%. Найменше молоді — у Болгарії (9,2%) та Литві (9,5%)», — пише Destatis.

За даними Євростату 31 травня 2025 року саме Німеччина прийняла найбільшу кількість біженців з України — 27,9 % від загальної кількості в ЄС. 1 192 840 українців отримали тимчасовий захист саме у Німеччині. На другому місці Польща — 986 845 осіб (23,1 %). На третьому — Чехія, 373 675 осіб (8,7 %).

10.08.2025

RFI українською

<https://surl.li/cyusjg>

Навчання українських дітей в Молдові: що турбує місцевих освітян

Кишинів, Молдова – Молдова — одна з країн, що прийняла українських школярів із відкритими дверима і забезпечила доступ до різних рівнів освіти. Водночас не всі батьки готові скористатися наданими можливостями, — каже виконавча директорка Асоціації з підтримки дитини та сім'ї AVE Sorii (м. Кишинів) Маріанна Янокевич.

Причини цьому різні: від мовного бар'єру та бюрократичних складнощів до психологічного стресу та невпевненості в новому середовищі.

Асоціація AVE Sorii вже понад тридцять років працює над захистом прав дітей і підтримкою сімей у складних життєвих ситуаціях, надаючи соціальну, психологічну та освітню допомогу, зокрема й українським переселенцям, які виїхали через війну, щоб допомогти їм адаптуватися в новому середовищі.

Маріанна Янокевич каже, що близько 50% українців, які постійно перебувають у Республіці Молдова після початку повномасштабної війни в Україні, — це діти віком від народження до 18 років. Водночас значна частина з них не навчається в місцевих освітніх закладах, що створює додаткові виклики для системи освіти та адаптації молодого покоління в новому середовищі. Причини такої ситуації різноманітні — від бюрократичних складнощів і мовного бар'єра до травматичного досвіду війни, що негативно впливає на мотивацію та психологічний стан дітей і батьків.

«Очевидно, що ми хочемо, щоб усі ці діти відвідували місцеві дитячі садочки та школи. Проте не всі це роблять. Восени минулого року серед офіційно зарахованих здобувачів освіти було менше десяти тисяч, хоча за статистикою на території Республіки Молдова перебуває близько 40 тисяч українських дітей», — каже виконавча директорка AVE Sorii Маріанна Янокевич.

Хоча в Молдові українським школярам гарантують право на освіту та повноцінний доступ до очного навчання, багато батьків обирають для своїх дітей дистанційне навчання в українських школах. Серед них є учні, які пішли

в перший клас під час пандемії COVID-19 — і відтоді жодного разу не сиділи за партою в реальному класі, — каже Маріанна Янокевич.

Я не уявляю, як важко цим дітям буде спілкуватися з однолітками в реальному житті. Це стосується не лише українських дітей, а й загалом усіх школярів, адже вони проводять значну частину часу перед монітором замість живого спілкування.

За словами Маріанни Янокевич, батьки українських дітей, які обирають очне навчання, найчастіше віддають перевагу школам у Кишиневі або Бельцях. Ці міста лідирують за кількістю навчальних закладів і можливостями для інтеграції, а також мають потужні українські громади та підтримку міжнародних організацій. Частина сімей обирає українські ліцеї у Кишиневі або російськомовні школи.

Водночас існує категорія дітей, за освітою яких батьки не здійснюють належного контролю. Це призводить до відставання у навчанні та ускладнює процес їхньої адаптації. «Наприклад, є батьки, які стверджують, що їхня дитина навчається в онлайн-школі, хоча насправді це не так. Або кажуть, що вона перебуває на домашньому навчанні. Але якщо це правда, тоді має бути певний результат: що саме дитина вивчала сьогодні, вчора чи минулого тижня. Якщо ж нічого з цього не надається, стає очевидно, що дитина не займається навчанням взагалі», — каже виконавча директорка AVE Сорії.

Серед українських школярів у Кишиневі є й ті, хто одночасно повноцінно навчається в українській онлайн-школі та відвідує місцеву. Проте зазвичай поєднання двох освітніх систем створює для дітей значне навантаження, яке впливає на їхній фізичний та емоційний стан, — каже Маріанна Янокевич. «Для дитини це велика витрата енергії. Такі учні відчують втому та постійно хочуть спати. Це зусилля, що не відповідають їхньому віку. Я не думаю, що Україна не визнаватиме результати освіти, здобуті в інших країнах — сто відсотків визнаватиме».

Приклад Республіки Молдова — це ілюстрація того, як країна, що сама переживає непрості соціальні процеси й водночас стикається зі значним міграційним навантаженням, прагне забезпечити доступ до якісної освіти для дітей, які постраждали від війни. Окрім цього, досвід Молдови показує, що інтеграція не відбувається автоматично — вона потребує зусиль як з боку держави, так і з боку батьків. Лише за цієї умови дитина отримає не тільки знання, а й шанс на майбутнє у відкритому, безпечному середовищі.

Матеріал створений за участю CFI, Agence française de développement médias, як частина Hub Bucharest Project за підтримки Міністерства закордонних справ Франції.

07.08.2025

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/u-polshhi-vp%ca%bcyatero-zbilshilasya-kilkist-ukra%d1%97nskikh-studentiv/>

У Польщі вп'ятеро збільшилася кількість українських студентів

За останні 15 років кількість українців, які навчаються за кордоном, зросла у понад п'ять разів. Польща залишається головним напрямом освітньої міграції для молодих українців, де вони становлять понад 40% усіх іноземних студентів.

За інформацією віцепрезидента Київської школи економіки Єгора Стадного, у 2023–2024 навчальному році за кордоном навчається 115 тисяч українських студентів, тоді як у 2008–2009 їх було лише 21 тисяча. Ці дані він оприлюднив у колонці для аналітичного видання «Vox Ukraine». Таким чином, кількість українських студентів за межами країни наразі становить 11% від усіх студентів денної форми навчання в Україні.

Зростання освітньої міграції почалося ще до 2014 року, коли мотивацією були передусім якість освіти та перспективи працевлаштування. Після Революції гідності та початку війни на Донбасі процес активізувався: з 2014 до 2018 року кількість студентів, які обрали іноземні виші, подвоїлася. Починаючи з 2022 року, після повномасштабного вторгнення Росії, відбулося різке збільшення — на 47% лише за один рік.

Польща є лідером серед країн, які приймають українських студентів. За останніми даними, українці становлять 43,1% усіх іноземних студентів у польських вишах. Таку тенденцію можна пояснити близькістю мов і культур, а також наявністю спрощених процедур для вступу. Крім того, значна частина студентів має тут родичів або вже перебуває у Польщі з родинами як тимчасово переміщені особи.

Освітні експерти звертають увагу на потенційні наслідки такої динаміки. З одного боку, українські студенти отримують доступ до якісної освіти та європейського досвіду. З іншого — існує ризик втрати молодих фахівців для національного ринку праці, якщо частина випускників залишиться за кордоном після завершення навчання.

06.08.2025

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/u-polshhi-ukhvalili-novi-pravila-dlya-inozemciv-budut-zmini-dlya-ukra%d1%97nciv-ta-v-umovakh-deportaci%d1%97/>

У Польщі ухвалили нові правила для іноземців. Будуть зміни для українців та в умовах депортації

Рада міністрів ухвалила проект закону про внесення змін до Закону про іноземців та деяких інших законів, поданий МВСiА. Нові правила посилять національну безпеку завдяки швидшій та ефективнішій перевірці документів, поданих іноземцями. Іноземці також матимуть змогу подавати заяви на отримання дозволів на тимчасове та постійне проживання, а також дозволів на довгострокове проживання в ЄС в електронному вигляді. Це має обмежити зловживання з боку нечесних посередників.

Для подання заяв в електронному вигляді буде запроваджену електронну систему, Moduł Obsługi Spraw – MOS II. Нова система дозволить усунути діяльність нечесних посередників та довірених осіб, швидше виявляти фіктивні заявки, скоротити тривалість процедур, покращити обмін інформацією між воєводськими управліннями та Агентством внутрішньої безпеки.

Громадяни України, які у Польщі мають тимчасовий захист, зможуть подавати заяви на тимчасове перебування на термін 3 роки.

Іноземців швидше інформуватимуть про зобов'язання виїхати з Польщі. Повідомлення надсилатимуть на раніше вказану адресу електронної пошти або через ePUAP. І таке повідомлення вважатиметься таким, що доставлено.

Неповнолітніх іноземців віком понад 15 років можна буде переводити до центрів охорони без необхідності транспортування до місця утримання під вартою. Їх справи розглядатиме суд за місцем їхнього проживання, а не за місцем утримання під вартою.

Нові правила передбачають депортацію іноземця з Польщі, якщо рішення про його депортацію видала інша країна ЄС. Польща не видаватиме ще одне рішення про депортацію.

Нові правила набудуть чинності після публікації в Урядовому віснику Республіки Польща «Monitor Polski».

08.08.2025

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/u-polshhi-likari-obureni-tim-shho-ukra%d1%97nski-mediki-pracyuyut-u-sproshhenomu-poryadku/>

У Польщі лікарі обурені тим, що українські медики працюють у спрощеному порядку

Цього тижня Сейм ухвалив рішення, що українські лікарі та стоматологи можуть провадити практику у спрощеному порядку до 4 березня 2026 року. Польські медики обурені цим рішенням та закликають скасувати цю опцію.

Можливість отримання професійної кваліфікації у спрощеному порядку вперше з'явилася у листопаді 2020 року. Згідно з цим положенням, дозвіл на практику лікаря або стоматолога міг видаватися Міністром охорони здоров'я – для певної сфери професійної діяльності та часу і місця роботи.

У грудні 2020 року до Закону було додано другу спрощену процедуру, яка дозволяє Міністру охорони здоров'я умовно надавати дозвіл на практику лікаря під час стану епідемічної загрози або епідемії особі, яка пред'явить медичний диплом, отриманий за межами Європейського Союзу.

Причиною запровадження цих процедур спочатку була пандемія COVID-19, а пізніше вони були збережені через агресію Росії проти України.

У вівторок Сейм ухвалив поправку до закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом у цій країні. Поправка продовжує спрощену процедуру до 4 червня 2026 року. Польські лікарі обурені, оскільки неодноразово закликали скасувати цю опцію.

«Президія Вищої медичної ради вважає впертість можновладців у збереженні так званих спрощених процедур ведення практики неприйнятною», – йдеться у заяві, підписаній президентом Вищої медичної ради Лукашем Янковським.

У попередніх заявах лікарі наголошували, що спрощені правила для іноземних лікарів не забезпечують надійної перевірки кваліфікації осіб, які подають заявки на отримання професійних ліцензій у Польщі. Вони також не надають можливості належним чином контролювати тих, хто допущений до практики за цією процедурою. На думку Вищої медичної ради, лікувати пацієнтів можуть особи, чия медична кваліфікація (медичний диплом та переддипломна навчальна програма) не підлягає надійній перевірці відповідності мінімальним освітнім вимогам, визначеним у нормативних актах Європейського Союзу. Крім того, у випадку умовних ліцензій на практику легалізація диплома або його дубліката польським консулом навіть не потрібна.

Лікарі вважають, що такими рішеннями влада бере на себе повну відповідальність за здоров'я та життя пацієнтів, які перебувають під наглядом лікаря, що надає медичні послуги на підставі рішення Міністра охорони здоров'я.

08.08.2025

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/spetszakon-senat/>

Сенат Польщі ухвалив зміни до спецзакону про допомогу громадянам України

У четвер, 7 серпня, Сенат Польщі ухвалив зміни до спецзакону про допомогу громадянам України у зв'язку з війною в цій країні. Зміни передбачають продовження легального перебування українців у Польщі до 4 березня 2026 року. Також планують ще більші обмеження щодо розміщення українців у пунктах колективного проживання, посилення перевірки під час отримання PESEL UKR та виключення з-під дії спецзакону громадян України, які в'їхали до Польщі за дозволом на перетин кордону в рамках малого

прикордонного руху. Після ухвалення в обох палатах парламенту, законопроект повинен підписати Президент. Тільки після цього він набере чинність.

Сенат Польщі більшістю голосів проголосував за зміни до спецзакону про допомогу громадянам України у зв'язку з війною в цій країні. Як і під час голосування у Сеймі голоси розділились залежно від партійної приналежності – проти законопроекту висловились представники опозиційної партії «Право і справедливість». Сенат ухвалив проект змін без жодних правок. Тепер законопроект повинен підписати Президент.

Ще раніше ми детально описували запропоновані зміни до спецзакону та зауваження від громадських та міжнародних організацій, які опікуються українськими біженцями у Польщі.

Основні зміни до спецзакону передбачають:

- продовження дії спецзакону та, зокрема, легальності перебування українських біженців у Польщі до 4 березня 2026 року;
- продовження дозволу психологам з українською освітою надавати послуги громадянам України до 31 грудня 2025 року;
- посилення перевірки під час надання українським біженцям номер PESEL зі статусом UKR, зокрема, використання фотографії цієї особи;
- збільшення до 20 кількості осіб, які повинні проживати в одному місці, щоб його можна було вважати пунктом колективного проживання;
- обмеження категорій осіб, які можуть проживати у пунктах колективного проживання – від 1 листопада 2025 року вони будуть доступні лише для вразливих категорій біженців;
- можливість для дітей, які ще не мають 18 років, але вже закінчили школу, отримувати 800+;
- обмеження отримання дозволу на проживання за спрощеними умовами;
- зміни в отриманні карти CUKR;
- виключення з-під дії спецзакону громадян України, які в'їхали до Польщі за дозволом на перетин кордону в рамках малого прикордонного руху.

04.08.2025

24 Канал

https://24tv.ua/education/distantsiyna-shkola-optima-chomu-starshoklasniki-dedali-chastishe_n2883080

Чому старшокласники обирають дистанційну освіту

В Україні дедалі поширенішим стає явище, коли учні змінюють формат здобуття освіти посеред навчального року. Зокрема, така тенденція спостерігається серед старшокласників.

Особливо, якщо вони переїжджають чи взагалі виїжджають за кордон. Причому перетинають межі нашої країни як хлопці, так і дівчата, зазначає 24 Канал.

Однак далеко не кожен з них навіть після виїзду в іншу країну хоче втрачати зв'язок з рідною країною та нашою освітою. Тому дедалі частіше такі учні обирають дистанційний формат навчання. У чому головні секрети дистанційки, розповідаємо у матеріалі.

Чому старшокласники виїжджають за кордон?

Зараз з України виїжджають найбільше саме 16 – 17-річні школярі. Директори та вчителі при цьому розповідають, що кількість одинадцятикласників, які здобувають освіту очно, знижується протягом року. Частина учнів переводиться на дистанційне навчання і виїжджає за кордон, де адаптовуються до життя в іншій країні.

Освітній омбудсмен Надія Лещик розповіла, що діти разом із батьками покидають країну, зокрема, через безпекове питання.

Все ж чимало з таких учнів не хоче втрачати зв'язок з українською освітою та Україною. Тим паче, що школярі-біженці не завжди можуть адаптуватися за кордоном. Тому "рятівним колом" стає саме дистанційна освіта.

У чому переваги дистанційної освіти?

Дистанційна освіта має чимало переваг. Серед основних плюсів можна виокремити такі:

- навчання у безпечному середовищі з будь-якої точки світу;
- можливість обрати власний темп навчання та скласти індивідуальний графік для себе;
- можливість навчання рідною мовою за кордоном;
- навички самоосвіти;
- допомога кураторів щодо роз'яснення різних тем;
- більше часу на хобі.

Ці переваги оцінили, зокрема, учні, які змінювали місце проживання. І не лише вони.

«Так склалися обставини, що довелося виїхати з батьками за кордон. При цьому просто посеред навчального року. Саме завдяки дистанційному формату ці зміни відбулися майже безболісно, без освітніх для мене втрат», – ділиться досвідом старшокласниця Анна, яка зараз перебуває за кордоном.

Школяр Артем, який також виїхав з України у межах цього навчального року, зізнається: такий формат рятує, зокрема у час адаптації за кордоном, коли лише звикаєш до всього іноземного навколо.

«Не хотів виїжджати, але батьки наполягали. Тому єдиним хорошим варіантом збереження навчальних досягнень за цей рік і взагалі зв'язку з рідною освітою стало саме дистанційне навчання. Тим паче в "Оптімі" є чимало можливостей соціальної взаємодії з однолітками – це значно полегшує адаптацію після приїзду в іншу країну», – уточнює він.

Чому учні обирають дистанційну школу "Оптіма"?

Саме дистанційна школа "Оптіма" – перша та найбільша в Україні – має найвищий рівень довіри серед українських родин, які проживають у державі і

за кордоном. Її учні та їхні батьки окреслили головні переваги здобуття освіти у цій школі:

- можливість вивчати українську, англійську, польську, французьку, німецьку мови;
- великий вибір додаткових занять, гуртків, заходів і курсів;
- офіційні документи про освіту єдиного державного зразка України;
- професійні вчителі, що забезпечують постійний супровід;
- можливість дистанційно здобути американську середню освіту;
- уроки "Оптіми" рекомендовані Міносвіти України;
- міжнародна акредитація та визнання;
- якісна підготовка до ЗНО / НМТ.

Учні, зокрема, акцентують, що у школі є програми міжнародної освіти, а також програми для оптимального поєднання українського підходу до навчання з освітою в місцевих школах.

09.08.2025

24 Канал

https://24tv.ua/education/vstupna-kampaniya-2025-skilki-abituriyentiv-iz-tot-stali-studentami_n2889691

Скільки осіб із ТОТ вступили до українських вишів

В Україні триває вступна кампанія до вишів 2025 року. Абітурієнти із ТОТ також подають заяви до наших університетів.

Цьогоріч до українських ЗВО вступило понад 4 тисячі осіб із ТОТ. Про це інформує 24 Канал з посиланням на заяву під час брифінгу заступника міністра освіти і науки України Михайла Винницького.

Скільки осіб із ТОТ стали студентами українських вишів?

Посадовець нагадав, що для вступників з тимчасово окупованих територій діє так звана квота 2. Ці абітурієнти можуть вступати на бюджетні місця українських університетів поза конкурсом.

«Із 65 тисяч вступників на бюджет за квотою внутрішньо переміщених осіб вступило понад 4 800 осіб», – уточнив заступник міністра.

У МОН зауважили, що для вступників з ТОТ чинний спрощений вступ: без подання результатів НМТ. У кожному університеті створили при цьому освітні центри, де вступники із тимчасово окупованих територій можуть пройти співбесіду, щоб стати студентами вишу в Україні.

05.08.2025

24 Канал

https://24tv.ua/economy/ekonomika-ukrayini-strazhdaye-cherez-viyizd-ukrayintsiv-do-yevropi_n2886571

Україна втрачатиме 7,8% ВВП, якщо частина мігрантів не повернеться із-за кордону

Поки країни Європи отримують вигоду від участі українців у своїх економіках, Україна ризикує втратити економічно активний людський капітал, який є важливим у підтримці економіки у період повномасштабного вторгнення.

Як українці підіймають економіку ЄС?

За словами керівниці аналітичного департаменту Центру економічних досліджень та прогнозування "Фінансовий пульс", Діляри Мустафаєвої, понад 4,2 мільйона українців, що мають статус тимчасового захисту в ЄС, вже інтегрувалися в ринок праці, передає 24 Канал.

Відомо, що українці забезпечують частину економічного зростання Європи, сплачуючи активно податки.

Відповідно до даних Центру, майже 79% вимушених мігрантів мають вищу освіту, але працюють на менш кваліфікованих посадах.

Серед перешкод отримати вищу посаду є мовний бар'єр та відсутність визнання українських дипломів.

«Середній рівень зарплат українців за кордоном на третину нижчий, ніж у місцевих працівників. Але навіть за таких умов, їхній економічний внесок для країн-реципієнтів є відчутним», – каже Мустафаєва.

Чимало країн, серед яких Чехія, Словаччина та Польща, отримують більше податків від українців, ніж витрачають на їх підтримку.

Чому виїзд українців за кордон загрожує самій Україні?

Виїзд громадян загострює проблеми в самій Україні через дефіцит робочої сили та демографічну кризу. Відповідно до останнього опитування, лише 43% мігрантів розглядають повернення до України. У 2022 році цей відсоток складав майже 75%.

«Наша економіка може втрачати до 7,8% ВВП щороку, якщо навіть частина мігрантів не повернеться. Тому одне з головних завдань – це створення умов, які спонукатимуть людей повертатися. Йдеться про доступне житло, нові робочі місця, освітні програми, підтримку дітей та стимулювання бізнесу», – каже Діляра Мустафаєва.

Цікаво, що питання про повернення українців до України обговорювалося на спільній конференції центробанків України та Польщі у червні цього року. Річ у тім, що без стратегічного підходу до політики повернення Україна може надовго втратити значну частину економічно активного населення.

07.08.2025

24 Канал

https://24tv.ua/zakordon24/yakih-krayinah-ukrayinskim-bizhentsyam-platyat-naybilshe-perelik_n2888276

Від 30 до 1100 євро: де біженцям з України платять найбільше

Після початку повномасштабної війни мільйони українців знайшли притулок в інших країнах. Однак до 2025 року стало очевидним, що уряди кількох держав переглядають свої позиції щодо надання допомоги українським біженцям.

Деякі продовжують допомагати українцям, але є й ті, хто цю допомогу скоротив. В яких країнах українським біженцям платять найбільше, розповідає 24 Канал з посиланням на Deutsche Welle.

В яких країнах виплати біженцям найбільші?

Один з найбільших пакетів фінансової допомоги українським біженцям пропонує Бельгія. Неодружені повнолітні особи, які шукають притулку в країні, можуть отримувати щомісячні виплати понад 1100 євро.

Окрім фінансової допомоги, бельгійський уряд також забезпечує українців комплексним медичним страхуванням, житлом та додатковою допомогою для задоволення основних побутових потреб – меблі, одяг та продукти.

Тоді як в Німеччині біженці отримують щомісячну допомогу в розмірі 563 євро, що еквівалентно розміру допомоги по безробіттю в країні. Однак, зростання політичного тиску спричинило дискусії про можливе скорочення цієї допомоги. Маркус Зьодер, лідер ХСС, запропонував скоротити щомісячну допомогу до 441 євро.

Тим часом Польща змінила свій підхід, припинивши регулярну допомогу українцям і пропонуючи лише одноразову виплату до 70 євро. В Угорщині, яка вважає певні райони України безпечними, уряд вирішив не приймати біженців з цих регіонів, надаючи лише мінімальну фінансову підтримку в розмірі 55 євро для дорослих і 34 євро на кожну дитину.

А Швеція та Велика Британія демонструють відносно скромну фінансову допомогу. У Швеції щоденні виплати на одного дорослого українського біженця становлять до 190 євро на місяць, тоді як у Британії – менш як 30 євро на тиждень на першу дитину. Додаткова фінансова підтримка призначена лише для літніх або вразливих осіб у цих країнах.

Отже, Бельгія є винятком серед країн ЄС, пропонуючи українцям соціальну підтримку, яка не лише залишається стабільною, але й значно перевищує середньоєвропейські стандарти.

09.08.2025

24 Канал

https://24tv.ua/economy/chomu-pensiya-perestala-nadhoditi-kartku-yak-vidnoviti-pensiю_n2886417

У частини українців "зникла" пенсія: що з нею трапилось та як її повернути

Деякі пенсіонери в Україні раптово виявили, що пенсійні виплати більше не надходять. У чому можуть бути причини такої зупинки, кого це стосується насамперед і як відновити їх читайте далі.

Чому можуть припинити виплачувати пенсію?

Найчастіше призупинення виплат стосується внутрішньо переміщених осіб або українців, які виїхали за кордон. Проте від призупинення пенсії не застрахований ніхто, повідомляє 24 Канал із посиланням на статтю 49 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Рішення про зупинку виплат ухвалює Пенсійний фонд або суд. Серед основних причин:

- подання документів із неправдивими відомостями під час оформлення пенсії;
- виїзд на постійне проживання до країни, з якою немає договору про виплату пенсій;
- визнання особи зниклою безвісти за особливих обставин;
- неотримання пенсії понад шість місяців поспіль;
- непроходження фізичної ідентифікації у передбачених законом випадках.

Якщо ви не отримали офіційного повідомлення, але гроші не надходять, то у такому випадку варто негайно звернутися до Пенсійного фонду України. Це можна зробити особисто у територіальному відділенні або письмово або онлайн через портал електронних послуг ПФУ.

Чи можуть відновити пенсію

Відновити пенсію можна після з'ясування причин її припинення. Згідно із законом, Пенсійний фонд має поновити виплати протягом 10 днів після усунення підстав для зупинки.

04.08.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/osvita-pid-chas-viyni-shcho-zminitsya-pislya-1754317032.html>

Освіта під час війни: що зміниться після скасування наказу МОН №1112

Міністерство освіти та науки скасувало наказ №1112, але головні ідеї документа залишаються в освітній політиці. Йдеться про адаптацію навчального процесу до умов війни - від дистанційних класів до педагогічного патронажу.

Про це повідомляє РБК-Україна із посиланням на коментар заступниці міністра освіти Надії Кузьмічової в коментарі "Суспільному".

Чому скасували наказ

За її словами, рішення скасувати наказ стало політичною домовленістю між МОН і прифронтовими регіонами. Основна проблема - неякісна комунікація, яка не дозволила донести ідеї документа до громад.

"Хоча наказ і скасували, МОН не відмовляється від головних ідей, які в нього були закладені", - зазначила Кузьмічова.

Ці положення планують інтегрувати в інші нормативні акти до 1 вересня.

Якою буде освіта залежно від обставин

Застосування різних форм навчання залежатиме від місця перебування дитини:

- прифронтові території - дистанційне навчання;
- окуповані території - педагогічний патронаж (індивідуальні заняття ввечері, бо вдень дитина змушена відвідувати місцеву школу);
- за кордоном - українознавчий компонент зі спрощеною програмою;
- безпечні території - очне навчання.

"Наша мета - щоб дитина в тій системі освіти, яка вже не є однорідною, знаходила той варіант, який відповідає її потребам", - наголосила Кузьмічова.

Як працюватимуть дистанційні класи

Навчальні заклади самі вирішуватимуть, яку форму навчання обрати. При цьому дистанційні класи мають бути окремими, без поєднання з очними, оскільки це впливає на якість освіти та навантаження на вчителя.

"Дистанційні класи мають бути окремими. Мінімум - 5 учнів, як і в очних", - додала вона.

Нагадаємо, майже 800 тисяч українських дітей навчалися дистанційно у 2024-2025 навчальному році - близько 450 тисяч в Україні та ще 350 тисяч за кордоном. Кузьмічова наголошує, що скасування наказу МОН №1112 не означає відмову від дистанційної освіти - вона залишається повноцінною формою навчання. Громади можуть самостійно формувати мережу класів з урахуванням безпекової ситуації.

05.08.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/apgreyd-eoseli-i-tilki-k-derzhava-planue-1754404714.html>

Ангрейд "єОселі" і не тільки: як держава планує оновлювати механізми доступного житла

Розширення програми, зокрема, можливість використати сертифікат "єВідновлення" як перший внесок, зниження цього внеску для молоді та послаблення обмежень для ВПО, дали перші результати: за рік кількість виданих кредитів зросла майже втричі.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на повідомлення голову комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, голову партії "Слуга народу" Олену Шуляк.

За словами Шуляк, станом на 1 серпня 2025 року, житло за допомогою програми "єОселя" придбали 18712 родин, а загальна сума виданих кредитів становила більше 31 млрд грн. Станом на 1 серпня 2024 року було видано 6824 пільгових кредитів на суму понад 12 млрд грн.

"Тобто, за рік кількість виданих за програмою "єОселя" кредитів зросла майже втричі. Звісно, це не тому, що українці стали більш платоспроможними, а тому, що можливості програми, запущеної майже три роки тому, постійно розширюють. Однак цих змін недостатньо, щоб вона ефективно вирішувала житлове питання українців, які мають можливості купувати житло", - пояснила Шуляк.

За її словами, стандартний перший внесок для "єОселі" становить не менше 20% від вартості житла. Однак восени 2024 року Уряд знизив його до 10% для позичальників віком до 25 років включно. Крім цього, як перший внесок громадянам дозволили використовувати житловий сертифікат "єВідновлення". Не менш важливо і те, що восени 2024 року ВПО дозволили купувати житло, збудоване до 10 років замість трьох, як це було раніше.

"Це була одна з наших рекомендацій Уряду, яку ми сформувавши за підсумками масштабних публічних консультацій, присвячених удосконаленню програми "єВідновлення". Втім, можливості для переселенців купувати житло за програмою "єОселя" у будинках, зданих в експлуатацію до 10 років, недостатньо. Для них слід зменшити розмір першого внеску - з 20% до щонайменше до 15%. А кредитну ставку з 7% до 3%", - зазначила Олена Шуляк.

Вона також додала: у поточному році компанія "Укрфінжитло", яка реалізує програму "єОселя", планує видати із залученням банківського сектору 10 тисяч кредитів, а наразі в держбюджеті на 2025 рік закладено можливість докапіталізації компанії на 30 млрд грн у формі ОВДП.

Однак, парламентарка вказує, що цих змін недостатньо - програма все ще недоступна для більшості громадян, які планують купувати житло. Так, за результатами опитування OLX Недрухомість, у якому брали участь 5 тис. респондентів, станом на початок 2025 року тільки 12% з них планували купувати житло у поточному році, але лише чверть з них - за допомогою програми "єОселя".

За словами Шуляк, умови програми ставатимуть доступнішими, якщо державних іпотечних програм стане більше, оскільки нині вона одна. Парламентарка пояснила, що збільшення фінансово-кредитних механізмів, за допомогою яких українці зможуть купувати житло, передбачена у новому житлову законодавстві.

"Перший крок уже зроблено - нещодавно парламент ухвалив у першому читанні законопроект №12377, що дає старт житловій реформі. Наше завдання - ефективно доопрацювати його до другого читання з урахуванням всіх об'єктивних зауважень. Ба більше, вже сформована робоча група, яка буде над цим працювати і цей процес уже стартував", - повідомила Шуляк.

06.08.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/desyat-oblastey-kompensovali-viyskovim-i-vpo-uchast-у-єОселі-1754496088.html>

Десять областей компенсували військовим і ВПО участь у "єОселі" на майже 60 млн гривень

За ініціативи обласних військових адміністрацій в деяких регіонах почали здійснювати компенсацію частини платежів за програмою "єОселя" військовим і ВПО. Наразі це більше ніж третина українських областей - як тилкових, так і прифронтових, а загальна сума компенсацій на сьогодні складає майже 60 млн грн.

Про це пише РБК-Україна з посиланням на заяву голови комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниці партії "Слуга народу" Олени Шуляк.

Однак в деяких тилкових громадах з цим поки не поспішають, попри те, що можливості компенсації за першим внеском або відсотковій ставці у місцевих бюджетах є.

За її словами, вже більше ніж третина областей долучилися до часткової компенсації військовим і внутрішньо переміщеним особам участі в державній іпотечній програмі "єОселя". Загальна сума, яку станом на зараз виділили 10 областей - більше ніж 59 млн грн. Кошти для компенсації частини виплат за програмою "єОселя" отримали понад 1100 громадян.

"Укрфінжитло - оператор програми "єОселя", активно долучає місцеві органи влади до реалізації додаткових програм компенсації: на сьогодні діє 10 місцевих програм, в рамках яких допомогу отримує понад 1100 сімей.

Найбільше - у Чернівецькій, Одеській і Львівській ОДА", - повідомила Олена Шуляк.

Загалом, зауважила вона, таку ініціативу реалізують у Закарпатській, Миколаївській, Чернівецькій, Криворізькій, Одеській, Львівській, Тернопільській і Харківській, Сумській і Полтавській областях.

Олена Шуляк уточнила, що здебільшого програми таких компенсацій - це частини процентної ставки військовослужбовцям Збройних сил України, осіб з інвалідністю внаслідок війни, а також ВПО. Йдеться або про компенсацію першого внеску, або частини процентної ставки - 3%.

Парламентарка також відзначила, що далеко не всі області, де ОМС (органи місцевого самоврядування, - ред) ухвалили рішення щодо компенсацій, є тилловими. Натомість і певні тиллові не поспішають допомагати своїм військовим і ВПО вирішувати житлове питання за допомогою "єОселі".

"У нас є Харківська, Сумська і навіть Миколаївська області, ОМС яких попри статус прифронтових територіях намагаються підтримувати своїх військових переселенців. А є тиллові Житомирська, Івано-Франківська область, Рівненська і Київська область, які з такими рішеннями допоки не поспішають", - акцентувала Олена Шуляк.

Вона підкреслила: такі кейси мають розповсюджуватись по всій підконтрольній Україні території, оскільки органом місцевого самоврядування здебільшого мають більші для цього можливості. Водночас області, які вже запровадили компенсацію за програмою "єОселя" мають можливості розширювати свої компенсаційні програми.

Програма "єОселя" в Україні

Згідно з останніми даними програмою "єОселя" скористалися більше ніж 2 тис родин ВПО - найбільше у Київській області.

Крім цього, пільговою іпотекою скористались майже 5 тис сімей ветеранів, а загальна кількість родин, які придбали житло за допомогою програми державної іпотеки вже перевищила 18 тис сімей, яким було видано кредитів на більш ніж 31 млрд грн.

06.08.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/bizhentsi-nimechchini-skilki-ukrayintsiv-1754485011.html>

Біженці в Німеччині: скільки українців працюють, а скільки отримують соціальної допомоги

У Німеччині кількість українських біженців, які офіційно працюють і сплачують внески до системи соціального страхування, сягнула майже 272 тисяч осіб. Це на 80 тисяч більше, ніж торік.

Про це пише РБК-Україна із посиланням на DW.

Українські біженці в Німеччині

217 тисяч українців у ФРН офіційно зареєстровані як безробітні.

З них:

- 58% шукають некваліфіковану роботу;
- 36% - кваліфіковану;
- 24 тисячі осіб проходять оплачувані курси професійної німецької мови.

Станом на березень 2025 року, 701 тисяча українців у Німеччині мали право на отримання соціальної допомоги Bürgergeld. З них 502 тисячі - працездатного віку.

Зазначимо, що сума виплат за програмою Bürgergeld становить:

- самотні дорослі і батьки-одиначки - 563 євро (24 361 гривня) щомісячно;
- подружжя - по 506 євро на людину (21 894 гривні);
- діти 14-17 років - 471 євро (20 380 гривень);
- діти 6-13 років - 390 євро (16 875 гривень);
- діти до 5 років - 357 євро (15 447 гривень).

Соцвиплати й дискусії влади

У 2024 році уряд ФРН виплатив українським біженцям 6,3 мільярда євро Bürgergeld. Наразі в німецькому суспільстві тривають дебати щодо доцільності подальших виплат цієї допомоги громадянам України, які ще не вийшли на ринок праці.

09.08.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/skilki-ditsadkiv-zakrilosya-chas-viyni-nevtishna-1754654473.html>

Скільки дитсадків закрилося за час війни: невтїшна статистика

В Україні через демографічні втрати та війну зменшується кількість дитячих садків. У МОН хочуть не допустити втрати мережі і намагаються максимально зберегти такі заклади.

Про це в інтерв'ю РБК-Україна розповіла заступниця міністра освіти Анастасія Коновалова.

Скільки дитсадків закрилося

Сьогодні по Україні працює близько 12 тисяч дитсадків. До повномасштабної війни їх було біля 15 тисяч, зазначає заступниця міністра освіти. На жаль, додалися тимчасово окуповані території, не всі дитсадки продовжують працювати дистанційно. Десь дійсно немає дітей.

"Ми будемо все робити, щоб садки не закривались. Але що коли взагалі немає дітей? Нам недавно писали з громади в Закарпатті, де 4 дитини на весь дитсадок, а фінансувати комунальний садок можна, коли дітей є від 5", – згадує вона приклад.

Втім, "щодня по дитсадку" в Україні не закривається, каже Коновалова. Цей процес відбувається значно повільніше, ніж зменшується кількість народжених дітей. Наприклад, якщо раніше група налічувала 30 дітей, тепер там може бути лише 15, але садок продовжує працювати. При цьому кількість вихователів залишається приблизно такою ж, хоча дітей стало менше.

Велику роль відіграє проблема укриттів: якщо дитсадок розрахований на 300 дітей, але укриття може вмістити лише 100, то фактично в ньому будуть перебувати лише 100 дітей, а не 300.

Де дитсадків закривається найбільше?

Проблема притаманна фактично всім громадам, каже заступниця голови МОН.

"Достатньо виїхати по з Києва в будь-якому напрямку. До прикладу, знаю садок в Житомирській області. Там донор зробив крутий ремонт в дитсадочку. А вони не можуть набрати туди дітей, не можуть набрати той садочок", – зазначає вона.

Навіть у таких містах, як Житомир і Львів, ситуація неоднорідна: у густонаселених районах дійсно існують черги до дитсадків, але є й такі садки, де дітей набирають недостатньо, незважаючи на велику кількість переселенців.

Щороку ми бачимо зменшення кількості дітей приблизно на 20 тисяч – це дані лише за сертифікатами про народження. Проте реальна картина щодо того, хто з цих дітей залишився в країні, стає зрозумілою лише тоді, коли вони або починають відвідувати дитсадок, або ні, кажуть в МОН.

Яке рішення пропонують в МОН

"Ми не можемо зробити, як в дев'яностих, коли все позакривали і пороздавали, а потім стало народжуватися більше дітей і в чергу в дитсадок ставали з народження. Ключовою залишається величезна мережа комунальних закладів, яку ми маємо максимально зберегти. Ми не можемо собі дозволити просто втратити цю величезну мережу і позакривати садки", – зазначає Коновалова.

Державна політика нині спрямована на створення невеликих груп для дітей раннього віку до трьох років. Це має допомогти стабілізувати мережу дошкільних закладів, зберегти їхню роботу і водночас надати можливість мамам повертатися до роботи.

На першому читанні у Верховній Раді розглядається законопроект "Про підтримку сімей з дітьми", який, зокрема, передбачає допомогу дітям віком від 0 до 3 років. Втім, триває робота над розширенням цієї підтримки на дітей до 6 років, до завершення дошкільної освіти.

Заплановано впровадження грошового ваучера через "Дію": допомогу працюючим мамам, ким найбільше потрібні послуги з догляду за дитиною.

Це стимулюватиме конкуренцію навіть між комунальними садками за якість послуг, адже тепер мама має можливість обирати заклад для своєї дитини. Водночас це підтримує і приватний сектор, знижує поріг входу і робить послуги доступнішими, зазначають у Міносвіти.

10.08.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/hersoni-korabelu-evakuyuvati-vzhe-ponad-1500-1754852111.html>

В Херсоні з мікрорайону Корабел евакуювали вже понад 1500 людей, - МВА

В Херсоні триває евакуація з мікрорайону Корабел, який постійно перебуває під атаками російських окупантів. Наразі вже вивезено понад 1500 людей.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на повідомлення начальника Херсонської міської військової адміністрації Ярослава Шанько.

За його словами, 10 серпня з Корабелу вивезли 29 жителів, в тому числі двох маломобільних мешканців району. Загалом з Корабелу вже евакуювали 1565 осіб, в тому числі 56 дітей та 152 маломобільні особи.

"Евакуйовані отримують підтримку з розселенням, допомогу в оформленні статусу ВПО та належних виплат. За бажанням, організовується безкоштовний переїзд до інших областей України", - запевнив Шанько.

04.08.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4022134-u-nimeccini-pracevlastovani-trohi-bilse-tretini-ukrainskih-bizenciv.html>

У Німеччині працевлаштовані трохи більше третини українських біженців

Кількість працевлаштованих у Німеччині українських громадян, які користуються статусом захисту, перевищує третину від загальної кількості.

Про це свідчать дані, надані Укрінформу Федеральним агентством зайнятості Німеччини.

На початку 2025 року у ФРН були працевлаштовані 299 670 громадян України, з яких 174 080 – жінки та 125 590 – чоловіки.

Водночас кількість одержувачів соціальної допомоги Bürgergeld (яку отримують лише громадяни ФРН і українці зі статусом захисту) у віці від 15 до 65 років (вік працездатності) становила 497 210 осіб: 317 250 жінок і 179 970 чоловіків.

Станом на квітень 2025 року Bürgergeld отримували 693 420 громадян України, серед яких 413 290 жінок і 280 120 чоловіків. Це число включає не лише працездатних, а й дітей, молодь та людей похилого віку. Серед чоловіків-одержувачів допомоги 150 660 — у віці 18-63 роки.

Таким чином, рівень працевлаштування серед українців у Німеччині трохи перевищує 33% — це нижче, ніж у сусідніх країнах, які також прийняли значну кількість біженців з кінця лютого 2022 року.

У Федеральному агентстві зайнятості також повідомили, що середня сума виплат за програмою Bürgergeld у березні 2025 року становила 882 євро.

Розмір допомоги залежить від віку та сімейного стану одержувача. Одинокі дорослі та батьки-одиначки отримують 563 євро на місяць, подружжя - по 506 євро на кожного, діти - від 357 до 471 євро залежно від віку.

Зареєстровані українські біженці, на відміну від представників інших національностей, користуються тимчасовим захистом, передбаченим §24 закону про перебування. Він дозволяє їм легально перебувати в Німеччині, працювати, користуватися соціальними послугами, а дітям – здобувати освіту.

Як повідомлялось, Німеччина прийняла понад 1,1 млн українських біженців. За даними статбюро Destatis, станом на кінець листопада 2024 року в Німеччині проживало 1 265 527 громадян України — у понад вісім разів більше, ніж на кінець лютого 2022 року.

04.08.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/4022148-urad-nimeccini-pracue-nad-pitannam-zabezpecenna-ukrainskih-bizenciv-glava-minfinu.html>

Уряд Німеччини працює над питанням забезпечення українських біженців - глава Мінфіну

Уряд Німеччини працює над питанням, як одночасно забезпечити фінансово перебування українських біженців та досягти економії грошей в бюджеті.

Про це заявив міністр фінансів, віцеканцлер ФРН Ларс Клінгбайль в ефірі телеканалу Welt, передає Укрінформ.

«Ми обговорювали, і це також записано в коаліційній угоді, що тих, хто зараз приїжджає в Німеччину з України, ми більше не включатимемо до системи соціального забезпечення Bürgergeld, а організуємо це по-іншому. Зараз ми працюємо над цим в уряді. Це також приведе до економії», - сказав Клінгбайль.

Він підтвердив наявність величезного дефіциту в бюджеті - 34 млрд євро та підкреслив необхідність економії. Але, за його словами, економія не повинна досягатися «за рахунок людей, які втекли від війни, які прибули до Німеччини, які знайшли тут новий дім».

«І ми хочемо піклуватися про них. Ось чому було правильно зробити це за рахунок соціального забезпечення громадян», - сказав соціал-демократ, партія якого в попередньому уряді була правлячою і, власне, ухвалювала рішення, за рахунок яких статей утримувати українців, які прибули в ФРН з кінця лютого 2022 року.

Водночас Клінгбайль зазначив, що в майбутньому питання буде вирішуватися по-іншому. Наскільки велику суму насправді вдасться заощадити, покаже час. Він не став вступати в публічну дискусію з тими політиками, які наполягають на скасуванні соціальної допомоги всім українським біженцям, а не лише тим, хто прибуває після 1 квітня, як це записано в коаліційній угоді. Такі чутливі речі мають обговорюватися всередині коаліції, підкреслив глава Мінфіну.

Окрім реформи системи виплат українцям, Клангбайль сподівається досягти економії за рахунок покращення ситуації з працевлаштуванням; відповідні органи будуть дивитися, хто взагалі відмовляється працювати, хто працює нелегально і відтак не сплачує податки.

«Найголовніше - це те, щоб ... ми забезпечили людей більшою кількістю роботи, щоб більше людей було доступно на ринку праці», - підсумував віцеканцлер.

05.08.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4022352-posolstvo-ukraini-opriludnilo-instrukcii-sodo-otrimanna-timcasovogo-zahistu-v-avstrii.html>

Посольство України оприлюднило інструкції щодо отримання тимчасового захисту в Австрії

Посольство України опублікувало покрокову інформацію для українців, які бажають оформити тимчасовий захист в Австрії.

Як передає Укрінформ, про це посольство повідомило на своїй фейсбук-сторінці.

У повідомленні, оновленому станом на липень 2025 року, йдеться про основні етапи, які мають пройти громадяни України, що прибувають до Австрії. Серед них – безвізовий в'їзд, реєстрація в поліції або у центрах для біженців, отримання ID-картки переміщеної особи («блакитної картки»), а також доступ до житла, медичних послуг, працевлаштування, соціальної допомоги та освіти.

«Блакитна картка» дає право легального перебування в країні, дозволяє працювати, користуватись австрійською системою охорони здоров'я та отримувати інші соціальні послуги.

Посольство наголошує на важливості своєчасної реєстрації та радить українцям регулярно перевіряти актуальну інформацію на офіційних урядових ресурсах, зокрема: Міністерства внутрішніх справ Австрії, Служби зайнятості AMS, Урядового порталу Welcome to Austria, сайту УВКБ ООН в Австрії.

Українців також закликають звертатися до реєстраційних пунктів або місцевих соціальних служб після прибуття для отримання допомоги.

06.08.2025

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/08/6/7217474/>

У Німеччині підготували рішення скоротити допомогу новоприбулим біженцям з України

Уряд Німеччини підготував законопроект, який передбачає скорочення державних виплат для новоприбулих українських біженців, як і передбачено коаліційним договором.

Як повідомляє "Європейська правда", з текстом законопроекту ознайомилось агентство Reuters.

Згідно з проектом закону, українці, які прибудуть до Німеччини з 1 квітня 2025 року, більше не отримуватимуть "бюргергельд" ("допомогу для громадян"), натомість їх виплачуватимуть меншу допомогу як людям, що шукають притулку.

За оцінками, ухвалення закону може призвести до скорочення виплат на 100 євро на місяць на кожного українського біженця в Німеччині.

Це рішення зачепить щонайменше 21 тисячу українців – саме стільки в'їхали в Німеччину з 1 квітня по 30 червня 2025 року.

Законопроект ще має бути схвалений урядом Німеччини і верхньою палатою парламенту, перш ніж набуде чинності.

Німеччина вже давно обговорює, який рівень підтримки повинні отримувати українські біженці. Урядова коаліція домовилась, що для біженців, які прибули з 1 квітня, допомога буде зменшена.

Прем'єр-міністр Баварії і лідер коаліційного Християнсько-соціального союзу Маркус Зюдер закликав виключити з програми підвищення виплат усіх українських біженців, а не тільки новоприбулих.

Але ця ідея не знайшла широкої підтримки в його коаліційних партнерів.

Регіональні

05.08.2025

ІнфоСімі

<https://infocity.kharkiv.ua/tv-proekty/bilshe-200-tysiach-pereselentsiv-obraly-kharkiv-iak-misto-pidkluietsia-pro-vpo/>

Більше 200 тисяч переселенців обрали Харків: як місто піклується про ВПО

Харків — друге місто України за кількістю внутрішньо переміщених осіб. Тут живуть понад 200 тисяч людей, які втратили свої домівки через війну. Муніципалітет облаштовує гуртожитки, відкриває спеціальні ЦНАПи, будує соціальне житло та підземні школи, аби кожен, хто приїхав у Харків, зміг почати нове життя навіть у прифронтових умовах.

Харківський міський голова Ігор Терехов:

«У Харкові перебуває практично 205 тисяч вимушених переселенців і ці люди приїхали до нас, ці люди, які вимушені були переїхати з Донецької, Луганської, Запорізької, Херсонської областей, деокупованих територій, територій де зараз йдуть активні бойові дії. І всі знайшли притулок, прихисток у місті Харкові. Я хочу сказати, що якщо взяти цих людей і провести соціологічне опитування, а ми таке проводили, то вони в переважній своїй більшості залишаються у місті Харкові і після закінчення війни. Тому для нас дуже важливо, щоб вони повноцінно відчували себе харків'янами, їхні діти сьогодні навчаються у школах і ми обслуговуємо медично їх – вони відвідують наші лікарні, поліклініки. Хочу сказати, що ми вперше в Україні відкрили спеціальний ЦНАП для вимушених переселенців, бо ті питання, які вони ставлять з якими вони приходять до ЦНАПу вони дуже відрізняються від тих питань, які ставлять перед нами харків'яни. Для нас дуже важливо, щоб цей ЦНАП працював і він сьогодні користується попитом.»

Переселенців із різних областей розмістили у гуртожитках міста, де вони можуть не тільки знайти прихисток, отримати гуманітарну допомогу, а й отримати медичні послуги. У місті впроваджена програма у рамках якої до ВПО виїжджають лікарі та проводять медичні обстеження.

Харківський міський голова Ігор Терехов:

«Що стосується житла, знаєте, житла не вистачає, ми це чудово розуміємо. Так, у нас є певні можливості і ці люди, багато хто з них проживають сьогодні у гуртожитках. Так, ми переобладнали ці гуртожитки, так ми надаємо комунальні послуги, але дуже багато потрібно на державному рівні зробити для того, щоб ми будували житло для вимушених переселенців, для харків'ян. До речі, хочу сказати, що сьогодні і харків'яни теж потребують житла, бо сьогодні 160 тисяч мешканців міста Харкова опинилися без даху над головою і завдяки тому, що росія зруйнувала житло харків'ян. ПЕРЕКРІТЬ. Тому дуже важливо прийняти таку програму і фінансувати цю програму щодо відбудови, щодо створення умов для того, щоб люди жили в нормальних умовах. І хочу сказати, що дуже багато вимушених переселенців сьогодні арендують квартири у місті Харкові, в Харкові їм подобається і ми намагаємось забезпечити всім необхідним наших людей.»

Так міськрадою був запропонований проєкт соціального житла для людей, чиї домівки зруйновані ворогом. У Харкові планують будувати та відбудовувати житлові будинки, в яких зможуть розміститися всі хто потребують даху над головою.

Харківський міський голова Ігор Терехов:

«У нас розроблений повністю проєкт і проєктно-кошторисна документація для створення і будівництва цих будинків для внутрішньопереміщених осіб і для харків'ян. Хочу подякувати всім архітекторам, які долучились до цих проєктів. До речі, хочу сказати, що ми дуже активно співпрацюємо з архітектурною спільнотою, с фундацію Лорда Нормана Фостера, і для нас дуже важливо, щоб відбудова була і щоб проєкти

були найсучаснішими. І такі проєкти ми маємо. І хочу сказати і ділянки, які ми відводимо і будемо відводити для будівництва такого житла. Що стосується відбудови, то працюємо з Міністерством розвитку громад і територій, Мінрегіону для того, щоб будувати таке житло і будемо мати пілотні проєкти щодо будівництва такого житла.»

Такий підхід, наголошує Ігор Терехов, направлений на те, щоб у Харкові хотіли жити люди, щоб до міста повертались та мали змогу жити у комфортних умовах. І вже зараз, каже мер, є тенденція поступового повернення харків'ян додому.

Харківський міський голова Ігор Терехов:

«Повертаються люди, і нещодавно я мав розмову з людьми, які повернулись зі Швейцарії, вони там перебували з початку війни, а потім сказали: «Ні, ми будемо повертатися у Харків, бо Харків розвивається». 14:02 СКЛ 14:04 Як повернути людей? Повернути людей можливо, коли у них буде житло, коли у них буде створено умови для навчання дітей і коли вони будуть бачити, що місто не стогнує, а розвивається. І харків'яни звикли, що до Дня міста ми щось робимо, що створюються нові простори. Такі простори, які дуже гарні, які стають улюбленими місцями для харків'ян. І ми будемо продовжувати це, бо це Харків. І люди повертаються і нам потрібно створювати умови для того, щоб люди і залишались і повертались. Ми сьогодні скасували всі місцеві податки і збори для того, щоб наш бізнес залишався. І я дуже вдячний сьогодні нашому бізнесу, який залишається і створює робочі місця і піклується про людей. Тому безкоштовний проїзд в місті Харкові, тому і будівництво, тому і відбудова для того, щоб люди і залишались у місті Харкові, і повертались. Для нас це дуже і дуже важливо.»

Окрім створення сприятливих умов для бізнесу, який дає робочі місця людям, міськрада працює над тим, аби гарантувати безпеку для навчання дітей. У прифронтовому мегаполісі працюють метрошкола та підземні школи, які вміщують в себе тисячі дітей, що проживають у Харкові. Та міськрада працює над тим аби задовольнити потреби у навчанні якомога більшої кількості учнів.

Харківський міський голова Ігор Терехов:

«Не від гарного життя ми почали створювати ці простори. Я ніколи не хотів, щоб наші діти навчались під землею, але ми вимушені сьогодні були, перший такий світовий досвід, коли ми переобладнали шість станцій метрополітену для того, щоб діти наші мали можливість навчання. І спочатку дуже обережно до цього всі ставилися родини і діти. А потім стався шалений попит, бо чудово всі розуміли, що дітям потрібне навчатися не тільки онлайн, а і офлайн. І тоді ми розробили проєкт першої в Україні підземної школи, який ми втілили у життя в дуже обмежені строки але нам вдалося і потім ми віддали ці проєкти для інших міст і по нашим проєктами вже будували інші міста. І сьогодні ми маємо чотири підземні школи, які повноцінно працюють. До першого вересня ми відкриємо ще три повноцінні підземні школи. Крім цього, до кінця року ми побудуємо ще три повноцінні підземні школи. Так, це дуже

важливо для харків'ян. І хочу сказати, що сьогодні навчаються 100 тисяч школярів у місті Харкові і 60% з них знаходяться у місті Харкові і вони потребують навчання не тільки онлайн, а і офлайн. Тому ми створюємо такі простори, які, на жаль, під землею з метою безпеки людей, школярів і вони навчаються там. А що стосується першокласників то, хочу сказати, що на теперішній час п'ять вісімсот першокласників, які записалися до першого класу і підуть першого вересня у школи, в тому числі підземні школи.»

07.08.2025

Вільне Радіо

**<https://freeradio.com.ua/na-cherkashchyni-15-serpnia-vidkryiut-prykhystok-dlia-litnikh-samotnikh-vpo-iz-shakhivskoi-hromady-shcho-vidomo/>
На Черкащині 15 серпня відкриють прихисток для літніх самотніх ВПО із Шахівської громади: що відомо**

З прифронтової Шахівської громади триває евакуація на Черкащину. Туди вже виїхала частина місцевих, а також незалучені до створення фортифікацій комунальні підприємства. Окрім цього, на Черкащині готуються відкрити нові прихистки для переселенців із громади.

Про це у коментарі для журналістів Вільного Радіо розповів начальник Шахівської військової адміністрації Сергій Сажко.

“Ми закликали більшість [мешканців громади] виїжджати на Черкащину, адже у нас там буде (вже готується до відкриття 15 серпня) центр підтриманого проживання для людей похилого віку. Також там ми знайшли гуртожиток: ми провели переговори, нам його передадуть... На даний момент туди виїхали вже 100 сімей”, — розповів начальник Шахівської військової адміністрації Сергій Сажко.

У центрі підтриманого проживання для літніх самотніх переселенців проживання буде повністю безкоштовним, заклад відкриють у селі Кропивна. Водночас у гуртожитку, який готують для всіх переселенців із Шахівської громади, проживання буде платним, але ціну в Шахівській ВА називають “символічною” — 250-300 гривень.

06.08.2025

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/u-kalushi-pierietvoriuiut-kolishnii-ditsadok-na-dim-dlia-pieriesielientsiv/>

У Калуші перетворюють колишній дитсадок на дім для переселенців

Пошук житла залишається однією з найгостріших і тривалих проблем для ВПО. В Івано-Франківській області, у місті Калуш, цю проблему намагаються вирішити спільними зусиллями громади, міської ради та

благодійників. Тут реконструюють будівлю колишнього дитячого садка «Зірочка», щоб створити доступне житло для переселенців — зокрема зі сходу України.

Про це розповіли у матеріалі Східного Варіанта.

За словами мера міста Андрія Найди, ця будівля стояла пустою більше ніж 20 років. Її не вдалося відновити як дошкільний заклад — бракувало коштів, змінювались проєктно-кошторисні документи, а народжуваність у місті падала.

Зараз її капітально перебудовують, аби перетворити на сучасний житловий простір. Ініціативу реалізує благодійний фонд «КО-ХАТИ» за фінансування Habitat for Humanity International, у партнерстві з ГО «МЕТАЛАБ» і міською радою.

Приміщення обрали не випадково. «Перевикористання» закладено у філософії «КО-ХАТИ», команда займається саме реновацією наявних споруд, хоча це в багатьох моментах довше і дорожче, проте дає нове життя давно покинутим об'єктам, перетворює пустку на живий простір. «Зірочка» зберегла конструктивну міцність, має дах, вікна, зручне розташування в межах міста. Поруч — магазини, школи, садки, зручне транспортне сполучення.

Як ухвалювали рішення

«Прийняття рішення було тривалим. Міська влада аналізувала народжуваність і перспективи повернення садка до початкової функції. Проте зважаючи на те, що нині діючі садки заповнені на 50–60%, а народжуваність у Калуші за час повномасштабного вторгнення впала майже вдвічі, було ухвалено рішення змінити призначення будівлі», — пояснює очільник міста.

Процес відбору буде прозорим і відкритим, за чіткими й зрозумілими критеріями. Претендувати на поселення в «Зірочці» зможуть лише ВПО, зареєстровані в Калуській громаді. Пріоритетне право на поселення матимуть вразливі категорії громадян згідно з Постановою КМУ 930 від 01 вересня 2023 року.

Важливо зазначити, що проживання в «Зірочці» не буде безоплатним — жителі матимуть довготривалі гарантії поселення за чіткими умовами договору, але при цьому оплачуватимуть комунальні та сервісні платежі.

Наразі в будівлі повністю змінюють дах, планування, перекладають інженерні мережі — опалення, водопостачання, каналізацію, електрику. Старі системи не підлягали експлуатації. Раніше садок закрили саме через аварію тепломереж.

Усередині облаштують 47 житлових одиниць — студії, однокімнатні та двокімнатні квартири, а також кімнати гуртожиткового типу. Буде створено й безбар'єрне житло для людей з інвалідністю. Загалом простір розрахований на близько 150 осіб.

«Але це не просто житловий проєкт, — наголошує Мирослава Андросова, заступниця голови ради з питань ВПО при Калуській міськраді. — У будівлі передбачені зони спільного користування, де люди зможуть

спілкуватися, підтримувати одне одного. Це буде місце, де формуються громади. Не тимчасовий притулок, а новий дім».

Особливо важливо, що до облаштування простору долучаються як самі переселенці, так і мешканці прилеглих будинків. Територія, яка десятиліттями була мертвою зоною, оживає. Планується встановлення дитячого та спортивного майданчиків, створення рекреаційної зони, реалізація енергоефективних рішень.

04.08.2025

Суспільне Черкаси

<https://suspilne.media/cherkasy/1069863-zgodni-na-vse-skilli-pereselenciv-znajsli-robotu-na-cerkasini/>

"Згодні на все": скільки переселенців знайшли роботу на Черкащині

На Черкащині за перше півріччя 2025 року вдалося працевлаштувати понад пів тисячі вимушених переселенців, за аналогічний період минулого року ця цифра становила 487. Нині у службі зайнятості для цієї категорії населення доступно дев'ять тисяч пропозицій, тобто на одну вакансію припадає по двоє безробітних.

Попит на роботу все ще перевищує пропозицію, повідомила Суспільному начальниця управління організації надання послуг обласної служби зайнятості Вікторія Ільницька.

З початку 2025 року до них звернулося 2 300 внутрішньо переміщених осіб, із них понад півтори тисячі — офіційно безробітні, розповіла начальниця управління організації надання послуг обласної служби зайнятості Вікторія Ільницька.

"Якщо говорити про поточний період 2025 року — нами вже вдалося влаштувати більш ніж 500 осіб. З початку повномасштабного вторгнення послугами служби зайнятості було охоплено понад дев'ять тисяч вимушених переселенців, за цей період нам вдалося працевлаштувати дві тисячі 300 осіб".

За словами Вікторії, найпопулярніші напрямки працевлаштування переселенців — торгівля та сфера послуг:

"Не завжди є вакансії за фахом, деякі спеціальності, такі як металургія, видобувна промисловість чи морський транспорт в нашій області взагалі не представлені. Головна проблема — немає відповідності між попитом і пропозицією, 70% вакансій здебільшого на робітничі спеціальності, водночас 44% зареєстрованих безробітних — люди із вищою освітою".

Нині в області зареєстровано 135 тисяч вимушених переселенців, із них 74 тисячі — працездатні, повідомила завідувачка сектору по роботі із внутрішньо переміщеними особами департаменту соціального захисту населення обласної військової адміністрації Тетяна Коваленко:

06.08.2025

Суспільне Дніпро

<https://suspilne.media/dnipro/1084451-39-kvartir-dla-pereselenciv-kolisnij-profilaktorij-u-krivomu-rozi-rekonstruuut-pid-socialne-zitlo/>

39 квартир для переселенців. Колишній профілакторій у Кривому Розі реконструюють під соціальне житло

У Кривому Розі розпочинається будівництво нового соціального житла для переселенців. 39 квартир облаштують в колишньому профілакторії міста.

Про це йдеться на Facebook-сторінці управління преси та внутрішньої політики виконкому Криворізької міської ради.

У колишньому санаторії-профілакторії проведуть реконструкцію для облаштування 39 квартир. Серед них будуть чотири однокімнатні квартири, 16 двокімнатних квартир, 15 трикімнатних квартир та чотири чотирикімнатні квартири. Помешкання будуть адаптовані для маломобільних груп. Поряд із новим житлом розташована необхідна інфраструктура — дитячий садок, школа, поліклініка, магазини.

Проект фінансують Український фонд соціальних інвестицій (УФСІ) разом з урядом Німеччини. Загальна сума інвестицій становить понад 3,1 млн євро (163,5 млн грн).

У міськраді зазначили: через Кривий Ріг з початку війни пройшло понад 83 тисячі ВПО, а зараз проживає майже 63 тисячі внутрішніх переселенців. Станом на 1 серпня на обліку громадян, які потребують забезпечення житлом із фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, перебувають 58 сімей (160 людей).

Близько 2000 сімей переселенців взяли до своїх квартир криворіжці за програмою "Прихисток".

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

04.08.2025

БО "Благодійний фонд "РОКАДА"

<https://rokada.org.ua/u-mezhakh-mizhnarodnoho-forumu-rokada-prezentovala-vlasni-keisy-dopomohy-zhytlom-ukraintsiam-shcho-postrazhdaly-vid-viiny/>

У межах міжнародного форуму «Рокада» презентувала власні кейси допомоги житлом українцям, що постраждали від війни

Про шляхи розв'язання житлової проблеми внутрішньо переміщених українців, а також координацію дій та обмін інформацією між владою і найпотужнішими національними й міжнародними гуманітарними

організаціями йшлося під час міжнародного форуму «Житло для постраждалого населення: партнерство заради сталих рішень».

Кейси благодійного фонду «Рокада» презентувала менеджерка проєктів Анастасія Огороднік.

«Насправді дуже важливо говорити про проєкти, які є в нас, у партнерів, обмінюватися досвідом і спільно працювати над вирішенням проблем, із якими через повномасштабне вторгнення стикаються українці. Благодійний фонд «Рокада» наразі присутній у 17 областях. Наші команди надають і психосоціальну підтримку, і соціальні послуги, і підтримку після обстрілів, і ще маємо дуже велику кількість активностей, сфокусованих на допомогу як внутрішньо переміщеним людям, так і постраждалим від обстрілів жителям міст і сіл», – пояснює спікерка Фонду.

Громада + «Рокада» = результат

«Наприклад, наша команда реалізувала проєкт зі створення житла для внутрішньо переміщених родин у Київській області. Це важливий кейс, який показав, що окрім підтримки донора, одна з ключових складових успішної реалізації полягає в якісній комунікації і включеності в процес самої громади.

Відбір об'єктів, де відбуватимуться ремонти чи облаштування, надзвичайно ретельний. Ми маємо розуміти, що дійсно зможемо реалізувати проєкт, а не заморозити його через нестачу певних ресурсів. Коли ми маємо бачення і підтримку ззовні, розпочинаються внутрішні процеси узгоджень – це робота з комісіями самого фонду, а далі – захист проєкту перед донорами.

Наступний етап – оголошення тендерів і старт прямих робіт з реалізації проєкту. Водночас підписується договір, у якому зазначаємо, які обов'язки беремо на себе ми, а які громада. Створюємо комісію щодо відбору сімей. До цієї комісії також долучається громада», – продовжує Анастасія Огороднік.

Київщина і Хмельниччина отримують житло для ВПО

«Реалізувавши два такі проєкти – у Переяславі і Дорогинці на Київщині – «Рокаді» вдалося забезпечити житлом понад два десятки родин. Цього року проєкт у Дорогинці плануємо продовжити – мова йде про реконструкцію другого поверху будівлі. Також працюємо над реалізацією аналогічного проєкту в Хмельницькій області.

Наразі тривають перемовини щодо кількості таких квартир, які ми зможемо облаштувати й передати потім на баланс громади», – анонсує менеджерка проєктів благодійного фонду «Рокада».

Підтримка місць тимчасового проживання у 13 регіонах

«Зараз ми також реалізуємо проєкт із підтримки прихистків у 13 областях України. І хоча це житло називається тимчасовим, більшість людей насправді проживають там два і більше років – таких понад 10 тисяч. Умови, будемо відверті, іноді дуже сумні і цих внутрішньо переміщених українців хочеться також підтримати. Тож ми нині опікуємося півтори сотнею таких прихистків. Десь вони потребують косметичних ремонтів і ми вже їх виконали чи в процесі, десь – капітальних. Багато прихистків – це колишні дитячі садочки, які не були готові до того, щоб у них оселилися дорослі. Також це

старі гуртожитки, яким понад 50 років, і більшу частину їхнього існування жодні комунікації не мінялися...

Саме тому я знову повертаюся до теми включеності громади, що є надзвичайно важливим. Слід розуміти, що ніхто не знає, скільки ще часу внутрішньо переміщеним людям доведеться жити у таких «тимчасових» прихистках. Цілком імовірно, що згодом ці приміщення можуть стати соціальним житлом. Тож взаємодія громад і їхнє розуміння такої перспективи зараз номер один», – наголошує Анастасія Огороднік.

Про форум

Організатори форуму – Міністерство розвитку громад та територій України й Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Участь у форумі взяли кілька десятків спікерів, серед яких віце-прем'єр-міністр із відновлення України-Міністр розвитку громад та територій України Олексій Кулеба, голова профільної Тимчасової комісії ВР Павло Фролов, очільниця Департаменту імплементації прав людини, правосуддя та стандартів юридичної співпраці Генерального директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи Ліля Гретарсдоттір, лідери громад тощо.

08.08.2025

Благодійний фонд «Стабілізуєшес Сунпорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/navchalnyy-videokurs-rady-vpo-vid-adaptatsii-do-vplyvu-chomu-tse-varto-podivytisia-vidhuk-holovy-rady-vpo-anny-minko/?cn-reloaded=1>

Навчальний відеокурс «Ради ВПО: від адаптації до впливу» — чому це варто подивитися? Відгук голови Ради ВПО Анни Мінько

Наш навчальний відеокурс «Ради ВПО: від адаптації до впливу» — це покрокова інструкція для тих, хто хоче посилити діяльність Ради та ефективно представляти інтереси переселенок та переселенців у громадах. Уже понад 700 людей успішно завершили курс та отримали сертифікати.

Продовжуємо знайомити вас із відгуками тих, хто пройшов навчання. Своїми враженнями ділиться Анна Мінько, голова Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Бериславській районній державній адміністрації.

«Навчальний відеокурс корисний як новим, так і досвідченим радам. Він дає не лише знання, а і практичні поради про те, що можна змінити або удосконалити в роботі. Багато уваги приділено побудові ефективної комунікації з громадськістю та органами влади, налагодженню співпраці з партнерами.

Особливо корисними для мене були п'ята серія — про стратегічне планування, а також шоста — про комунікацію. Якісна публічна комунікація Рад ВПО — це шлях до реальних змін і ефективної адвокації інтересів ВПО.

Цей відеокурс стане у пригоді не лише членкиням і членам Рад, а й переселенкам та переселенцям загалом. Адже він демонструє, що кожна і кожен може стати частиною команди змінотворців та впливати на прийняття рішень в громаді.

Матеріал курсу викладено просто й зрозуміло. Навчання проходить онлайн, що дуже зручно, особливо коли поєднуєш волонтерську діяльність з роботою. Це про знання, що надихають і дають практичні інструменти для щоденної роботи».

05.08.2025

ГО «Донбасс SOS»

<https://www.donbasssos.org/local-self-government-bodies-under-occupation/>

Влада в екзилі

Чим можуть бути корисними органи самоуправління окупованих громад

Повномасштабне вторгнення росії призвело до ситуації, коли цілі громади були не тільки тимчасово територіально втрачені, як це було на першому етапі війни, а й повністю зруйновані. При тому, на відміну від періоду 2014-2022 рік, здебільше вони зберегли органи самоврядування, які виїхали з окупації і продовжують свою діяльність на вільній території України.

Чи треба повністю позбавитися цих структур, бо вони вже не можуть виконувати свої функції, чи, можливо, якісь відділи потребують збереження, щоб полегшити життя переселенців? Спробуємо подивитися на це питання з різних боків.

А де наші?

На нашу Гарячу лінію часто надходять запити, які ми радимо врегульовувати саме через військову адміністрацію громади, звідки виїхали люди. Це й надання різноманітних архівних документів, дозволів, довідок, і гуманітарна допомога, і підтримка родин з дітьми чи військових. Але від переселенців першої хвили інколи чуємо гріке запитання: а де ж наші, донецькі, луганські чи горлівські представники влади? Невже то тільки ті, що керують в окупації?

«Наше переселення у 2014-2015 роках було справою виключно особистою. Як хочеш, куди хочеш, за що хочеш. І ніякої допомоги від органів влади наших міст, — згадує пані Нонна з Донецька. — Ми бачили як наш мер спокійно виїхав до столиці і склав ручки: ми не мали жодної державної структури, яка була б «наша» і де можна було б вирішити питання. Я, наприклад, кілька років шукала, яким чином мені відновити кілька років стажу на підприємстві, яке залишилося у Донецьку. Нема до кого звернутися — що, виходить, уся влада залишилася там, в окупації?»

Пані Нонна каже, що було неприємно відчувати, що за права переселенців борються тільки громадські активісти – жодних представництв влади з Донеччини не було. Навіть депутатів «від себе» ніхто з тих, хто переїхав тоді з захоплених населених пунктів, обрати не могли – ні у нових громадах, ні як донеччани чи луганчани.

«Ми дивимося на те, як нові переселенці отримують підтримку від своїх адміністрацій і трохи заздримо. Бо ми не маємо і не мали такої підтримки, — каже пані Нонна. — Хоча зрозуміло, що залишати ці структури такими, як вони були до втрати територій, ніхто не буде. Але державникам варто подумати, як зробити, щоб люди не опинилися в такій ситуації, як ми».

Питання, що робити з цими інституціями, які через окупацію громад не можуть виконувати усі властиві їм функції, дуже складне та дискусійне.

Але, на жаль, відверто говорити про це назовні знаходиться небагато бажаючих. Структура військових адміністрацій, попри те, що вона не є воєнною, а самі території захоплені і будь-яка інформація вже не є обмеженою, останнім часом виглядає дуже закритою та втаємниченою. А почути думку про майбутнє цих структур безпосередньо представників військових адміністрацій – справа майже неможлива.

Але уникання публічного обговорення теми існування ВА громад, які окуповані, не розв’язує проблеми. Громадські діячі кажуть, що саме ці військові адміністрації наразі є формальними залишками влади, наданої у процесі децентралізації, а мешканці громад, на жаль, позбавлені можливості впливати на рішення щодо їхнього реформування.

Спільноти громад потребують підтримки

Про те, що військові адміністрації тимчасово окупованих громад потребують функціонального аналізу та приведення своєї структури у відповідність до реальних умов каже Олена Ніжельська, представниця коаліції «На лінії зіткнення».

Вона впевнена, що обов’язково потрібно позбутися застарілих структурних підрозділів: управління житлово-комунального господарства чи відділ капітального будівництва, які не можуть ефективно працювати без контролю над територією. І перестати дублювати послуги, які вже надають приймаючі громади, зокрема у сфері соціального захисту, освіти та реєстрації внутрішньо переміщених осіб.

«Натомість адміністрації мають зосередитися на тому, що справді важливо для людей. Це зв’язок із громадою, оновлення даних, представництво інтересів і координація допомоги, — каже пані Олена. — Вони можуть підтримувати військовослужбовців зі своєї громади та їхні родини через інформаційний супровід, адресну допомогу, організацію вшанування загиблих. Навіть такі речі, як допомога з проведенням відпустки для бійців, мають значення, адже багато хто не має куди поїхати через втрату дому».

Звісно, вважає активістка, в окремих випадках військові адміністрації можуть долучатися до оборонних заходів: підтримувати будівництво фортифікаційних споруд, допомагати з логістикою у межах своїх

повноважень. Але головне — навіть в екзилі можна впроваджувати елементи децентралізації: створювати дорадчі ради з мешканців своєї громади, де б вони не перебували, проводити консультації, залучати людей до планування.

«Попри відсутність контролю над територією, адміністрації мають підтримувати зв'язок із мешканцями тимчасово окупованих громад, інформувати їх, фіксувати втрати та готувати рішення на майбутнє», — стверджує експертка.

На її погляд, вони також мають представляти інтереси цих людей на державному рівні щодо питань безпеки, порушення прав людини та потреби у підтримці. І одна з ключових функцій — просування рішень, які відповідають на нагальні потреби мешканців. Зокрема, це компенсації за втрачене або недоступне майно, документування втрат, реагування на складні життєві обставини.

«Адміністрації мають бути публічними представниками своїх громад і доносити ці запити до державних та міжнародних інституцій, — впевнена пані Олена. — Локальна ідентичність громади — це частина загальнонаціональної тканини. Історія, пам'ять, спільний досвід і повага до людей — це не лише про минуле, а про здатність суспільства зберігати себе та відновлюватися».

Вона підкреслює: суть не в імітації влади, а в підтримці спільноти. Через зв'язок, присутність і дії військові адміністрації можуть тримати громаду разом і допомагати їй зберегти себе в умовах невизначеності.

Витрачати кошти на апарат – марнотратство

Колишній голова Мирненської селищної громади Володимир Вєсьолкін, вважає, що робота військових адміністрацій там, де йдуть бойові дії, має продовжуватися. Бо там, наприклад, ще можлива фіксація руйнування житла, за яке люди можуть отримати компенсацію.

«Так, безпека працівників, безумовно, важлива. Але якщо бойові дії ще за 5 кілометрів, то чому не скласти той акт? Боїшся працювати у таких умовах – звільни місце для тих, хто готовий працювати для людей, — впевнений Вєсьолкін, який сам є переселенцем з Горлівки з 2014 року, учасником бойових дій та багаторічним головою ВЦА прифронтової Зайцевської громади. – На етапі, коли громада ще не окупована, є багато функцій, які має виконувати адміністрація – допомога з евакуацією, фіксація руйнувань тощо. Як тільки громада стає окупованою, одразу вся робота перетворюється в профанацію».

На прикладі громади, яку Володимир очолював перед окупацією, він побачив, що не може забезпечити корисної діяльності після втрати території

«Тож, пішов з цієї посади, щоб не імітувати роботу. Поїздки, фото, пакунки з гуманітаркою – це не діяльність військової адміністрації, як я її розумію, — вважає экс-чиновник. – Як переміщена особа з 2014 року, я користувався усіма потрібними функціями у громаді, куди виїхав. А територія Горлівки була визнана окупованою, вийшла Постанова і органи самоврядування припинили здійснювати там повноваження».

Він наполягає, що держава має надавати усі потрібні послуги не через штучно збережені одиниці адміністрацій окупованих громад. А у будь-якому населеному пункті, де є переселенці.

«Вивезені архіви – держава має структурувати та передати на збереження. І людина може цим користуватися у звичайний спосіб – за запитом, як усі. Будь-яку допомогу має також отримати там, де проживає, а не шукати конкретний хаб своєї громади по всій країні, — категорично каже пан Володимир. – За ці гроші, які зараз йдуть на утримання штатів, оренду, оргтехніку тощо, можна кожного року надавати житло певній кількості переселенців».

Пан Володимир вважає, що нічого нового в цій системі створювати не треба. Працюють постанови, які регламентують першочерговість надання житла. Він, як ВПО та учасник бойових дій, отримав від держави кошти на придбання житла на 11 рік після того, як втратив все у Горлівці.

«А якщо спрямувати на це ще й кошти, за які зараз утримують величезні штати військових адміністрацій, справа пішла б трошки швидше, — каже Вєсьолкін. – А так ми бачимо марнотратство, місця, де бронюють чоловіків мобілізаційного віку, і тотальну імітацію корисної діяльності».

Виконує функцію присутності

Вікторія Троценко, керівниця Регіонального офісу ULEAD з Європою в Донецькій області:

— Органи місцевого самоврядування не втрачають свою легітимність у випадку окупації чи неможливості фізично перебувати на території громади, наприклад, через активні бойові дії. Вони мають законне право і обов'язок продовжувати свою діяльність, і це прямо передбачено Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про правовий режим воєнного стану».

Якщо сільські, селищні чи міські ради, їхні виконавчі органи або голови не можуть здійснювати повноваження, покладені на них Конституцією та законами України, держава створює військові адміністрації населених пунктів. У більшості випадків на Донеччині начальники військових адміністрацій населених пунктів наділені повноваженнями ради, виконкому та голови.

Військові адміністрації населених пунктів функціонують паралельно з виконавчими органами рад, які продовжують працювати або у вигляді нових тимчасових структур, або у форматі, який був затверджений раніше, до створення ВА НП. Начальник військової адміністрації видає розпорядчі документи, які підлягають виконанню цими структурами. Це система, яка дає змогу повноцінно здійснювати управлінські процеси та обслуговувати розпорошених по всій Україні жителів громади, які продовжують ними бути, навіть якщо й набули статусу ВПО.

Як це не дивно може здаватися на перший погляд, але навіть в найскрутніших умовах, органи місцевої влади працюють в повному обсязі.

Законодавство не передбачає винятків для громад, які втратили територію. Вони, як і всі інші, зобов'язані:

- готувати стратегії,
- планувати бюджети,
- формувати інвестиційні підходи.

У разі складної безпекової ситуації на території громади, місцева влада може приймати рішення про тимчасову зміну фактичного перебування того чи іншого органу. В разі реальних загроз, усі органи можуть бути релоковані у безпечні регіони країни. При цьому зазвичай управлінський персонал та критично важливі органи до останнього залишаються на територіях аби піклуватися про населення, що залишається.

Інколи ми чуємо думки: якщо в громади фізично немає території, то для чого взагалі існує орган управління? Відповідь проста: громади — це не тільки про території. Громади – це, в першу чергу, про людей.

Навіть у повністю окупованих громадах, де немає жодного доступу до інфраструктури, влада, представлена військовими адміністраціями та виконавчими органами рад, виконує ключову функцію присутності. Якщо місцева влада зникне, то після деокупації просто не буде кому відновлювати громаду, починаючи від прийняття повноважень, координації повернення людей, відновлення документів тощо.

Крім того, станом на зараз це означало би — відсутність зв'язку з громадянами, відсутність надання послуг, відсутність планування відновлення, втрата локальної ідентичності.

Релоковані органи влади — це не тільки про “виживання”, це також про адаптацію, гнучкість і розвиток. Серед найяскравіших прикладів — створення ХАБів, центрів підтримки громадян, які стали опорними центрами для людей, розсіяних по всій Україні. У таких ХАБах працюють ті самі працівники виконавчих органів рад. Окрім надання широкого спектру послуг, вони дбають про збереження архівів, майна, цифрових реєстрів тощо. Це — критично важливі речі, без яких неможливе подальше відновлення.

Там, де це можливо, громади активно співпрацюють з міжнародними донорами, організовують евакуацію, приймають гуманітарну допомогу, створюють програми для дітей і молоді. Багато прикладів, де в громадах підтримуються медичні послуги, освіта, культура. Це складно, це вимагає нестандартних рішень, але це робиться. І це є приклади відповідальної, стратегічної роботи.

Звісно, усі громади різні. Хтось має більше можливостей, хтось менше. Але варто відзначити, що більшість демонструє позитивну динаміку. Навіть ті, хто спочатку не мав чіткого плану, поступово знаходять свій підхід, переймають досвід і налагоджують роботу. Такі тимчасові формати управління з'явилися не просто так — їх вимагає час і ситуація. Саме вони забезпечують інституційну пам'ять, ведуть облік, підтримують людей, допомагають їм тимчасово влаштуватися, шукають рішення для майбутнього, формують кадрову основу, готують платформу для повернення і відбудови.

Тож, як бачите, думки розділилися. Але хотілося б, щоб про будь-які рішення громади, активісти та сам чиновники дізнавалися все ж на момент обговорення, а не постфактум.

05.08.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/interes-mizhnarodnoyi-gumanitarnoyi-spilnoty-do-evakuacziyi-znykaye-prote-zapyt-na-evakuacziyu-staye-bilshym/>

«Інтерес міжнародної гуманітарної спільноти до евакуації зникає, проте запит на евакуацію стає більшим»

Про це в етері телемарафону «Єдині новини» розповів координатор напряму евакуації Благодійного фонду «Схід SOS» Ярослав Корнієнко.

Ситуація на сході та півдні України продовжує загострюватися. Найгарячішими точками залишаються Білицьке, Добропілля, Костянтинівка, Дружківка Донецької області – саме там зараз активно рухається лінія фронту. У цих районах відбувається масова евакуація цивільного населення, зокрема представників маломобільних груп, які потребують спеціалізованої допомоги із виїздом.

За запитом наші екіпажі виїжджають на Сумщину. Зокрема ми допомагали евакуюватися людям із Краснопілля під час найінтенсивніших обстрілів. Також продовжуємо рятувати людей на Дніпропетровщині, де оголошено обов'язкову евакуацію.

Херсонщина щоденно потерпає від обстрілів. Хоча частина людей досі відтягує евакуацію, наші екіпажі продовжують забирати звідти охочих покинути небезпеку.

«Росіяни б'ють по цивільних автівках – і по звичайних людях, і по евакуаційних екіпажах, і по ДСНС, і по спецпідрозділу поліції «Білий Янгол». Ми працюємо там, де ще можна швидко заїхати. На жаль, у нас немає броньованого авто – лише координація, швидкість і засоби радіоелектронної розвідки, щоби не потрапити під дрони».

Організації, що займаються евакуацією, об'єднуються. Серед партнерів фонду – спецпідрозділ поліції «Білий Янгол», громадська організація «База UA» та Благодійний фонд «Діти нового покоління», які мають броньовані транспортні авто. Часто процес евакуації проходить поетапно: одні організації транспортують людей із гарячих точок, інші – зустрічають у другому ешелоні.

Від імені Благодійного фонду «Схід SOS» закликаємо жителів прифронтових територій виїхати з небезпечної зони та допомогти виїхати своїм близьким.

Фонд безоплатно здійснює адресну евакуацію. Зокрема ми опікуємося сім'ями з дітьми, самотніми людьми, особами з інвалідністю, людьми старшого віку, а також власниками домашніх тварин. Команда супроводжує

постраждалих під час пошуку тимчасового житла, заселяє в заклади з постійним наглядом або допомагає дістатися до родичів.

Ми вже допомогли евакуюватися понад 89 000 людям, із них понад 13 000 – представники маломобільних груп. Запис на евакуацію: з понеділка по суботу (08:00–18:00): 0800 332 614.

05.08.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/majzhe-sotnya-vyyizdiv-i-ponad-1000-konsultacij-u-chervni-j-lypni-yak-komandy-zatyshno-space-diyut-u-regionah/>

Майже сотня виїздів і понад 1000 консультацій у червні й липні: як команди «Затишно space» діють у регіонах

Команди просторів психосоціальної та юридичної підтримки «Затишно space» від Благодійного фонду «Схід SOS» продовжують регулярно виїжджати туди, де допомога потрібна, але часто залишається недоступною.

У невеликих громадах одна соціальна працівниця супроводжує десятки випадків, у геріатріях персонал працює без перепочинку, а в МТП щодня з'являються нові запити. Наші команди приїждять, щоб діяти разом – підсилювати щоденну роботу фахівців і фахівчинь на місцях та підтримувати тих, хто підтримує інших. Адже ще одна розмова, консультація чи майстер-клас можуть допомогти знайти внутрішню точку опори в тяжкий час.

У червні-липні команди шести осередків «Затишно space» здійснили 95 виїздів до закладів різного типу, як-от державні установи, заклади освіти, місця тимчасового проживання для переселенців, геріатричні заклади тощо.

Під час візитів фахівчиням вдалося провести не лише низку арттерапевтичних, освітніх та психорозвантажувальних активностей, а й надати понад 1000 індивідуальних консультацій, серед яких юридичні, соціальні та психологічні.

«На заході для соціальних працівників ми намагалися подолати брак турботи про себе. У кожної з учасниць були свої історії про втому, про звичку не звертати увагу на дзвіночки вигорання і перевтоми. Ми не шукали швидких відповідей, але разом пробували помічати сигнали виснаження і знаходити доступні способи відновлюватися», – зазначила психологиня БФ «Схід SOS» Людмила Сарапіна.

На освітніх заходах наші фахівчині висвітлювали актуальні теми, пов'язані з війною. Зокрема у вінницькому осередку «Затишно space» провели лекцію «Це не гра – це вербування» для підлітків.

«Під час заходу говорили з підлітками про те, як не стати жертвою вербування в соцмережах. Ми з колегою мали на меті сформувані в молоді навички безпечної поведінки й відповідального спілкування в цифровому середовищі», – зазначила кейс-менеджерка БФ «Схід SOS» Тетяна Більо.

Також за 2 місяці літа вдалося провести 4 дитячі табори, що сприяли психосоціальній адаптації дітей-переселенців, підопічних будинків-інтернатів та патронатних родин.

«День дитячих мрій» у Рівнянській громаді (Кіровоградської області) був особливим. Ми провели квест та творчий майстер-клас, але найважливіше – говорили з дітьми про їхні мрії. Один хлопчик зворушливо сказав: «Я б хотів, щоб мрія залишалася навіть тоді, коли сумно». І цього дня мрії звучали вголос, наповнюючи простір надією», – поділилася регіональна менеджерка БФ «Схід SOS» у Кропивницькому Олена Тарануха.

Команда «Затишно спасе» в Запоріжжі організувала понад 10 заходів для дітей, людей старшого віку та працівників державного сектору. Зокрема для підопічних Центру соціальної адаптації людей з інвалідністю ГО «Океан Добра» в Дніпрі педагогиня провела заняття з нейрофітнесу. Також фахівчині долучилися до організації святкових заходів для понад 100 дітей у «Незламному Хабі». Психологиня завершила цикл із шести зустрічей для команди районної адміністрації Запорізької міської ради по Комунарському району, присвячених професійному вигоранню та згуртуванню в колективі.

Кейс-менеджерка миколаївського осередку «Затишно спасе» провела індивідуальні консультації та організувала освітній захід «Пастка з обіцянками: вся правда про торгівлю людьми». Також фахівчині організували низку інформаційних сесій, які допомогли команді ГО «Позитивні жінки» розширити обізнаність із психології.

У Харкові юристка «Затишно спасе» надала правову підтримку в одному зі МТП на запит консультантки з питань інклюзивності (доступності). А психологиня осередку долучилася до відзначення Дня спеціаліста в міській дитячій лікарні №5, де обговорювали дитячу психіатрію, реабілітацію, самодопомогу та профілактику вигорання серед медиків.

Для БФ «Схід SOS» підтримка – це системна робота з тими, хто потребує допомоги, і тими, хто щодня її надає. Виїзди команд «Затишно спасе» розширюють доступ до необхідних послуг, вибудовують довіру, повертають відчуття безпеки та допомагають зробити маленькі кроки до внутрішнього відновлення для тих, хто постраждав від війни.

Ми вдячні нашим фахівцям і фахівчиням за щоденну увагу й турботу, а також людям, які довіряють нам свої історії, дозволяючи підтримувати та допомагати.

Якщо ви потребуєте психосоціальної та юридичної підтримки, звертайтеся до осередків «Затишно спасе» у Запоріжжі, Харкові, Миколаєві, Черкасах, Вінниці та Кропивницькому. Адреси просторів за посиланням.

Простори в Запоріжжі, Харкові та Миколаєві працюють у межах проекту «Захист і необхідна психосоціальна підтримка постраждалих від війни жителів прифронту» за фінансової підтримки МЗС Німеччини. Осередки «Затишно спасе» у Вінниці та Черкасах надають допомогу за фінансової підтримки Програми солідарності з Україною Fondation de France.

07.08.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/evakuacziya-z-pryfrontu-yak-ryatuyut-zhyttya-czyvilnyh-v-umovah-vyklykiv-i-rosijskoyi-propagandy-osnovni-tezy-panelnoyi-dyskusiyi-z-forumu-povnyj-cykl-evakuacziyi-nevydymi-lyudy-pryfrontu/>

Евакуація з прифронту: як рятують життя цивільних в умовах викликів і російської пропаганди. Основні тези панельної дискусії з форуму «Повний цикл евакуації: невидимі люди прифронту»

У межах форуму «Повний цикл евакуації: невидимі люди прифронту», організованого Благодійним фондом «Схід SOS» 16 травня 2025 року, відбулася важлива панельна дискусія «Евакуація з прифронту: виклики побудови злагодженої системи порятунку цивільного населення та безпека евакуаційних екіпажів».

Експерти та експертки говорили про найгостріші виклики процесу евакуації з прифронтових територій: страх людей перед невідомістю, дезінформацію та фейки, труднощі з реалізацією повного циклу евакуації та вразливість у найнебезпечніших умовах.

Спікерами та спікерками панельної дискусії стали керівник евакуаційної групи «Білий Янгол» Національної поліції в Донецькій області Геннадій Юдін, представниця Уповноваженого з прав громадян постраждалих внаслідок збройної агресії проти України Ольга Алтуніна, керівник Гуманітарної місії «Проліска» Євген Каплін і координатор напрямку евакуації БФ «Схід SOS» Ярослав Корнієнко; модераторкою розмови була Юлія Матвійчук – координаторка напрямку правозахисту БФ «Схід SOS».

Основні тези дискусії

- **Люди на прифронтових територіях живуть в інформаційному вакуумі та серед російських фейків**

Одним зі спікерів став Геннадій Юдін — керівник евакуаційної групи «Білий Янгол» Національної поліції в Донецькій області. Підрозділ від квітня 2022 року допоміг виїхати понад 11 500 людям, близько 1 500 з них — діти. Також вони доставили у прифронтові населені пункти близько 400 тонн допомоги.

Геннадій розповів про роботу підрозділу та людей, які залишаються на прифронтових територіях, обов'язкову евакуацію дітей і виклики, що пов'язані з цим процесом.

«Примусова евакуація не означає, що ми приїхали та забрали дітей. Наші екіпажі об'їжджають родини, розповідають про умови евакуації, а потім, коли люди зібрані, ми забираємо та довозимо їх до партнерських організацій. Ми можемо спілкуватися з їхніми родичами, а вони часто переконують близьких, щоб ті виїжджали з пекла», — зазначив Геннадій.

Експерт запевнив, що люди на прифронтових територіях знаходяться в інформаційному вакуумі: «За відсутності зв'язку, телебачення та електропостачання, вони не розуміють реальності. Вони дізнаються інформацію про обстріли в Києві та Харкові, а потім думають, що там така ж ситуація, як, скажімо, у Покровську. Вони не розуміють наскільки в їхньому населеному пункті небезпечно. Водночас дивляться пропагандистські телеграм-канали та бачать, що екіпажі «Білий Янгол» називають «чорними трансплантологами». Через це щиро вважають, що ми вивозимо дітей і дорослих «на органи». Цей фейк поширюється ще з 2014 року».

- **Люди вважають, що на них ніхто не чекає**

Євген Каплін, засновник і керівник гуманітарної місії «Проліска», поділився досвідом і труднощами процесу прилаштування евакуйованих у геріатрії, а також розповів про причини, через які багато людей не виїжджають.

«Вони думають, що їх ніхто тут не чекає. У когось це лягає на травматичний досвід 2022 року. Дійсно, тоді вони виїжджали, був якийсь загальний зал на 100 людей. Але таких умов вже практично немає. Це треба пояснювати, інформувати», — додав він.

Євген розповів, що з 2016-2017 років намагався звернути увагу держави на проблему геріатрій: «Були люди старшого віку, яких неможливо було влаштувати в державні геріатричні заклади, бо у 90% це були люди, в яких є живі діти. А законодавство було так побудовано, що якщо в тебе є діти, то ти не можеш потрапити в геріатрію». За словами Євгена, також існує варіант поселення у приватні заклади на платній основі, однак вартість проживання може дорівнювати 5 мінімальним пенсіям, а отже є непосильною для більшості людей старшого віку. Крім цього, він наголосив, що зараз проблеми лише масштабувалися.

- **Про російську пропаганду**

Євген вважає, що найкраща пропаганда — сарафанне радіо. Це може стати у пригоді для інформування й з українського боку. Він переконаний, що треба посилювати інформування щодо евакуації людей усіма доступними методами.

Водночас Ольга Алтуніна, представниця Уповноваженого з прав громадян постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, переконана, що питанням висвітлення та інформування має глобально займатися держава: «Насправді ж у нас ціле міністерство є. Воно мало би цим займатися. Це мала бути комплексна історія, де є план про те, як і що говорити, коли та на якому етапі, приклади тощо. Те, що роблять ваші та інші громадські організації, безумовно круто, але ви не можете своїми силами охопити всю аудиторію. Це задача глобально держави, це державна політика».

- **Люди залишаються не через впертість, а через страх і дезорієнтацію**

Ольга Алтуніна розповіла, що Офіс Омбудсмана нині фокусується на моніторингу умов прийому евакуйованих. За словами Ольги, у приймаючих

зкладах часто виникає багато проблем: недоступність місць тимчасового проживання для людей з інвалідністю, відсутність гідних умов, байдужість чиновників тощо.

«Є групи людей, які взагалі залишилися «за дужками»: представники маломобільних груп населення, люди з хворобами, яких не можуть приймати в загальні місця тимчасового поселення, люди із залежностями», — зазначила Ольга.

Вона підтвердила наявність проблеми інформування: часом правдива інформація не доходить до людей, через це вони не виїжджають із небезпечних територій.

«Мені здається, що з людьми, які знаходяться на прифронтових територіях, треба говорити «заздалегідь», наводити кейси, говорити про мінуси та плюси, але не тоді, коли вже оголошується обов'язкова евакуація», — пояснила Ольга.

- **Повний цикл евакуації нині забезпечує громадський сектор**

Ольга наголосила, що повний цикл евакуації зараз забезпечують представники громадського сектору.

«На жаль, держава не спроможна запропонувати повний цикл. Дійсно, прифронтові військові адміністрації роблять багато, спілкуються з людьми. Ми в порядку парламентського контролю стежимо за нею. Але повний цикл забезпечуєте лише ваші та інші громадські організації, не держава, на жаль».

За її словами, за 11 років війни ми досі не знаємо та ніде офіційно не зафіксували, коли має евакуюватися суд чи міський архів, за скільки днів, кілометрів чи за якої інтенсивності обстрілів. Усі ці процедури мають бути напрацьовані та чітко визначені.

Під час форуму БФ «Схід SOS» презентував звіт дослідження напряму документування воєнних злочинів «Невидимі люди прифронтової території України», що базується на 60 поглиблених інтерв'ю та висвітлює реальні потреби представників маломобільних груп населення на прифронтових територіях. Ольга запропонувала об'єднати зусилля та виписати рекомендації на базі звіту. Враховуючи її залученість, вони будуть обов'язковими для виконання органами державної влади.

- **В Україні є досвід, якого немає в жодній країні світу, його треба перекласти мовою держави**

Ярослав Корнієнко, координатор напряму евакуації БФ «Схід SOS», окреслив одну з найболючіших проблем — держава не пропонує чіткої інструкції щодо організації евакуації від початку й до кінця.

«Зараз повний цикл працює здебільшого завдяки «милиціям» громадського сектору та міжнародних партнерів. На національному рівні в мене немає відчуття, що хтось тримає в руках евакуацію. Що хтось розуміє її від А до Я. Що хтось проводить аудит того, як вона відбувається», — пояснив Ярослав.

Він також наголосив, що у громадських організацій є унікальний досвід: ефективні гарячі лінії, логістика, транзитні хаби, спеціалізовані рішення для вразливих груп. Але держава не інтегрує ці напрацювання у власну політику.

«В Україні є досвід, якого немає в жодній країні світу за історію людства. Мапа вже готова. Просто її треба перекласти мовою держави», — пояснив він.

Якщо це зробити, впевнений Ярослав, співпраця з державою не створюватиме проблем, будь-яка людина чітко розумітиме в якому рядку написано, що вона має робити, які мають бути фахівці та для яких задач, чого бракує суспільству, що воно має робити. І неважливо, це буде сьогодні чи тоді, коли у країні житиме нове покоління.

Ярослав наголосив і на потребі розповідати про тонкощі евакуації вже з дитинства: «Ми можемо приділити в школі 45 хвилин уроку охорони безпеки життєдіяльності та розповісти про повний цикл, що з собою взяти в дорогу. Іноді ми 45 хвилин збираємо людину, бо вона не знає що з собою брати — пігулки, фотографію колишнього чоловіка, паспорт, право власності на житло чи ковдру».

Спікери багато говорили й про збереження інституційної пам'яті для розгортання евакуації, якщо це знадобиться повторно в майбутньому. А модераторка панельної дискусії Юлія Матвійчук зазначила, що коли БФ «Схід SOS» почав займатися евакуацією, однією з основних проблем була та залишається інформування населення про процес евакуації. Долучення експертів і експерток — один із пунктів для ефективного реагування.

Висновки панельної дискусії:

1. Наше законодавство у сфері евакуації розлоге, абстрактне та не має чітких інструкцій. Водночас в Україні є досвід, якого немає в жодній країні світу, необхідно лише перекласти його мовою держави.
2. Російська пропаганда та інформаційний вакуум на тимчасово окупованих і прифронтових територіях часом стають факторами, які стримують людей від евакуації. Вони породжують страх перед невідомістю, дезорієнтацію та підривають довіру до евакуаційних місій.
3. Ми маємо напрацювати інформаційну політику щодо процесу евакуації. Першочергово — на рівні держави.
4. Зараз не існує системного державного підходу до евакуації. Повний цикл здійснюють громадські організації у співпраці з державою.
5. Потрібно зберегти інституційну пам'ять і переосмислити законодавство, щоб не починати з нуля, якщо це знадобиться робити знову. У ньому мають бути зафіксовані алгоритми евакуації, відповідальні особи та стандарти взаємодії.
6. Представники маломобільних груп населення та люди із залежностями часто залишаються поза системою. Ці групи найменш захищені, у законодавстві залишаються прогалини щодо процесу евакуації чи розміщення.

Форум організовано в межах проєкту «Підтримка постраждалих унаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

08.08.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/bf-shid-sos-informuye-pro-mozhlyvist-evakuacziyi-predstavnykiv-vrazlyvyh-grup-naselennya-na-dnipropetrovshhyni/>

БФ «Схід SOS» інформує про можливість евакуації представників вразливих груп населення на Дніпропетровщині

Психологи Благодійного фонду «Схід SOS» запровадили виїзди до прифронтових населених пунктів, щоб розповісти про можливість евакуації та подальшого супроводу.

Це новий етап нашої діяльності, мета — підтримати тих, хто вагається виїжджати, а також пояснити як організувати все вчасно, не наражати на небезпеку себе та екіпажі.

У прифронтових населених пунктах, де оголошено обов'язкову евакуацію, залишаються родини з дітьми, люди старшого віку та особи з інвалідністю, які живуть в умовах постійних ворожих атак. Вони часто бояться виїхати, бо не знають всі етапи процесу порятунку та розселення, а інколи не вірять, що отримають допомогу. Аби надавати достовірні дані, команда БФ «Схід SOS» розпочала інформування населення.

Як це працює?

Психологи проводять зустрічі з жителями громад або контактують у телефонному режимі зі представниками маломобільних груп, пропонуючи допомогу та евакуацію. Якщо людина не відповідає або тривалий час не виходить на зв'язок, фахівці виїжджають за адресою, щоб дізнатися ситуацію, розповісти про евакуацію та запропонувати підтримку. Налагодити поїздки та комунікацію допомагають сільські та районні адміністрації. Заходи з інформування розпочали в селищі Межова.

Нині інформаційні кампанії щодо евакуації проводить місцева влада та громадські організації, використовуючи власні канали комунікації, як-от радіо, телебачення, інтернет-ресурси. Проте під час особистого спілкування легше переконати людину та побудувати довіру.

«Буває так, що люди дізнаються про евакуацію з випадкових чатів чи від знайомих, які виїхали. Але це не завжди повна або правдива інформація. Інколи трапляється вплив дезінформації, що сіє недовіру до ідеї евакуації. Саме тому важливо доносити достовірну інформацію. Люди мають знати, що не залишаться самі після виїзду, а пройти шлях порятунку можна з підтримкою на кожному етапі», – зазначив психолог БФ «Схід SOS» Олександр Гайсьонук.

Команді нашого фонду вдалося налагодити партнерство та здійснити виїзди до Покровської, Синельниківської, Васильківської та

Великомихайлівської громад Дніпропетровщини, де ми поінформували про можливість безоплатної евакуації понад 400 представників маломобільних груп.

БФ «Схід SOS» безоплатно евакуює адресно, ми опікуємося представниками маломобільних груп, зокрема й сім'ями з дітьми, самотніми, людьми з інвалідністю та старшого віку, власниками домашніх улюбленців. Команда супроводжує постраждалих під час пошуку тимчасового місця проживання, заселяє в заклади з постійним наглядом або допомагає дістатися близьких.

Ми вже допомогли виїхати з небезпеки понад 89 000 людям, більше ніж 13 000 із них – представники маломобільних груп. Записатися на евакуацію можна з понеділка по суботу (8:00-18:00): 0800 332 614.

09.08.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

[https://east-sos.org/publications/zhodna-z-komisij-iz-rozglyadu-pytan-shhodo-nadannya-kompensacziyi-za-poshkodzhene-chy-znyshhene-zhytlo-z-yakymy-my-govoryly-ne-znaye-yak-praczyuvatyme-dystancijne-obstezhennya-koordinatorka/](https://east-sos.org/publications/zhodna-z-komisij-iz-rozglyadu-pytan-shhodo-nadannya-kompensacziyi-za-poshkodzhene-chy-znyshhene-zhytlo-z-yakymy-my-govoryly-ne-znaye-yak-praczyuvatyme-dystancijne-obstezhennya-koordinatorka)

«Жодна з комісій із розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджене чи знищене житло, з якими ми говорили, не знає як працюватиме дистанційне обстеження»: координаторка напряму правозахисту БФ «Схід SOS» Юлія Матвійчук долучилася до національного форуму

Координаторка напряму правозахисту Благодійного фонду «Схід SOS» Юлія Матвійчук стала спікеркою Національного форуму «Від руйнування до відновлення: забезпечення ефективного доступу до національного компенсаційного механізму та альтернативні можливості» від БФ «Право на захист».

Захід став майданчиком для експертного обговорення викликів, досвіду та перспектив удосконалення національного механізму надання компенсації за житло, що постраждало від збройної агресії рф проти України.

Під час виступу Юлія зазначила, що команда польових юристів БФ «Схід SOS» від 2022 року надала понад 67 000 консультацій, близько 80% стосувалися компенсацій за зруйноване та знищене майно. Вона наголосила, що компенсаційний механізм існує та працює. Водночас є багато пересторог й ідей щодо покращення, хоч велика кількість людей вже й отримала компенсації.

Дискусійна панель стосувалася зокрема й роботи комісій із розгляду питань щодо надання компенсації. Про них Юлія зазначила наступне: «Мені хотілося би подякувати комісіям, бо попри те, що вони працюють у дуже стислі терміни та інколи в небезпеці, вони виїжджають, регулярно проводять

засідання. Однак є проблема відсутності в комісіях фахових спеціалістів, зокрема тих, які мають будівельну освіту чи іншу експертизу, щоб визначити, наприклад, майно пошкоджене чи знищене. Через це комісія може робити запит на додаткові звіти технічного обстеження. Вони є дорогими та суттєво підвищують вартість отримання компенсації для людей. І, на жаль, ми маємо у практиці випадки, коли люди взагалі відмовляються, якщо не можуть знайти благодійну допомогу від фондів чи громадських організацій, які хоча би частково можуть покрити якісь з етапів».

Також Юлія наголосила на проблемі відсутності достатнього інформування.

«У звіті БФ «Право на захист» [йдеться про презентований під час форуму звіт] є інформація про те, що 6% людей не чули про механізм компенсації, ще 30% чули, але до кінця не розуміють що це або не знають як подаватися на компенсацію. Це катастрофічна ситуація», — пояснила вона.

Юлія переконана, що проблеми з інформуванням є в усіх сферах, тож необхідно підвищувати обізнаність населення, а також працювати з комісіями.

Представниця фонду прокоментувала й запроваджений механізм дистанційного обстеження житла.

«Жодна з комісій із розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджене чи знищене житло, з якими ми говорили, не знає як працюватиме дистанційне обстеження. Навіть після навчання. Говорили про дуже багато ризиків, як-от використання БПЛА та дронів для обстеження», — пояснила Юлія.

Крім того, координаторка напряму правозахисту говорила про проблеми щодо згоди співвласників (коли неможливо з будь-яких причин отримати згоду на компенсацію); проблеми різних формулювань (у законі йдеться про спільне зруйноване майно, у постанові — про місця загального користування); запити щодо неможливості отримання компенсації на неприватизоване майно та майно, яке знаходиться на ТОТ.

«Ми точно маємо почати думати в бік обліку майна, що знаходиться на ТОТ від 2014 року. Не потрібно говорити людям, що ми зараз зможемо забезпечити їм компенсацію, проте потрібно принаймні дати змогу заявити, що вони постраждали та можуть облікувати втрачене. Це також важливий крок до того, щоб Україна заявила про шкоду, яка була нанесена їй РФ», — підсумувала експертка.

06.08.2025

Бахмут IN.UA

<https://bahmut.in.ua/pokrashhennya-zhytla-dlya-vpo-hto-i-yak-mozhe-otrymaty-dopomogu-v-zaporizkij-oblasti/>

Покращення житла для ВПО: хто і як може отримати допомогу в Запорізькій області

У Запорізькій області реалізується проєкт з модернізації житла ВПО від благодійної організації “Карітас”. За підтримки благодійників родини переселенців можуть безоплатно покращити умови проживання. Проєкт охоплює і орендоване житло, і новопридбане.

Про це повідомляє благодійна організація “Карітас Запоріжжя”.

Житло для ВПО: як безоплатно покращити умови

Благодійна організація “Карітас” реалізує проєкт з модернізації житла для ВПО. Його мета — покращити умови проживання для вразливих родин.

Формат допомоги визначається індивідуально і залежить від стану житла та конкретних потреб родини. Першочергово благодійники проводять роботи, щоб зробити оселі безпечними і придатними для проживання: ремонтують чи міняють дах, вікна, входні двері, стелю, підлогу, каналізацію тощо. Особливо це актуально в селах, де доступ до базових комунальних послуг часто обмежений, а старі будівлі вимагають термінового ремонту.

У Запорізькій області програма реалізується у:

- місті Запоріжжя;
- Вільнянській громаді;
- Павлівській громаді;
- Михайлівській громаді;
- Петро-Михайлівській громаді;
- Матвіївській громаді;
- Долинській громаді;
- Широківській громаді;
- Михайло-Лукашівській громаді (за виключенням сіл Благовіщенське, Райське, Укромне, Адріанівка);
- Новомиколаївській громаді (за виключенням сіл Нове Поле, Рибальське, Благодатне, Зелене, Голубкове, Терсянка, Заливне, Кринівка, Воскресенка, Зелена Діброва, Розівка, Ніженка, Кринівка, Сергіївка, Листівка).

Хто може покращити умови проживання

Допомогу в межах проєкту можуть отримати люди, які отримали статус ВПО після 24 лютого 2022 року. Вони можуть проживати у будинку чи квартирі різних форм власності:

- власне;
- орендоване з правом викупу;
- у позичці/кредиті;
- у безоплатному користуванні;
- орендоване.

При цьому родини ВПО повинні мати категорію вразливості:

- родини з доходом нижче 6 318 гривень на людину на місяць або які втратили джерело доходу;
- самотні матері/батько або опікун дитини чи декількох дітей віком до 18 років;

- родина з вагітною жінкою або мати з дитиною до 3 років;
- родина з трьома або більше дітьми;
- родина з усиновленою дитиною;
- родина, яка виховує дітей в якості опікунів;
- родина, один із членів якої має інвалідність або тяжке/хронічне захворювання;
- самотні люди старшого віку або домогосподарства, які складаються з одного-двох літніх людей, які не мають підтримки рідних.